

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117226713
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5117226713.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu, sudcov: JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti V.: M., nar. XX.XX.XXXX a Z., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina ako kolíznym opatrovníkom, maloleté deti rodičov: matka - L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, G., zastúpená právne - Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., Horná Strieborná 4, Banská Bystrica a otec - Ing. X. V., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, právne zastúpený JUDr. Janou Ftorkovou, advokátkou, so sídlom V. N. XXXX/XA, L., za účasti Krajskej prokuratúry Žilina a Úradu komisára pre deti, Odborárske námestie 3, 811 07 Bratislava, v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/214/2017-726 zo dňa 3.6.2019 a odvolania matky proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/214/2017-920 zo dňa 15.8.2019, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/214/2017-726 zo dňa 3.6.2019 vo výroku:

- o zverení maloletého M., nar. XX.XX.XXXX a maloletej Z., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca (I.).
- o zastupovaní a spravovaní majetku maloletých detí oboma rodičmi (II.).
- o povinnosti matky prispievať na výživu maloletého M. sumou 50 eur mesačne a maloletej Z. sumou 40 eur mesačne vždy do 15. dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám otca (III.).
- o obmedzení styku matky s maloletými deťmi tak, že je matka oprávnená a povinná stretávať sa s maloletým M. a maloletou Z. len v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina, so sídlom na Predmestskej ulici 1613 v Žiline, a to v pravidelných intervaloch, minimálne dva krát mesačne, v rozsahu a podľa pokynov tam pracujúceho psychológa (IV.).
- o povinnosti matky nahradiť Slovenskej republike trovy konania vo výške 1.179,44 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku v tejto časti (X.).

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/214/2017-726 zo dňa 3.6.2019 vo výroku:

- o uložení povinnosti rodičom a maloletým deťom podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v účinnom znení podrobiť sa odborného poradenstvu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave na ul. Cyprichova 42, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov povereného odborníka (V.).
- o uložení povinnosti Výskumnému ústavu detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave na ul. Cyprichova 42, predložiť súdu priebežne správy o jednotlivých stretnutiach poradenstva, vždy po uplynutí troch mesiacov od uloženia výchovného opatrenia (VI.).
- o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov (výrok XI.).

a v rozsahu týchto zrušených výrokov v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

M e n í rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/214/2017-726 zo dňa 3.6.2019 :

- vo výroku VII. tak, že ukladá otcovi povinnosť zabezpečiť účasť maloletého M. a maloletej Z. na jednotlivých určených stretnutiach s matkou v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina,
- vo výroku VIII. tak, že okrem stretnutí v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina, so sídlom v Žiline na Predmestskej ulici 1613 matke styk s maloletými deťmi z a k a z u j e ,
- vo výroku IX. tak, že v rozsahu práv a povinností rodičov k maloletým deťom vymedzených v tomto rozsudku mení rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 37P/41/2016-213 zo dňa 16.1.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/28/2017-244 zo dňa 27.6.2017 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

P o t v r d z u j e dopĺňací rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/214/2017-920 zo dňa 15.8.2019 vo všetkých výrokoch (I., II., III.).

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len okresný súd) napadnutým rozsudkom:

- zveril mal. M. a mal. Z. do osobnej starostlivosti otca (výrok I).
- oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (výrok II.)
- uložil povinnosť matke prispievať na výživu mal. M. sumou 50 eur a mal. Z. sumou 40 eur mesačne, vždy do 15.dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám otca (výrok III).
- obmedzil styk matky s mal. deťmi tak, že matka je oprávnená a povinná sa s nimi stretávať len v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina so sídlom na Predmestskej ulici 1613 v Žiline, a to v pravidelných intervaloch, minimálne dva krát mesačne, v rozsahu a podľa pokynov tam pracujúceho psychológa (výrok IV).
- uložil rodičom a maloletým deťom podľa § 37 ods.2 písm. d) Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v účinnom znení povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave na ul. Cyprichova 42, a to v pravidelných intervaloch podľa pokynov povereného odborníka (výrok V).
- uložil Výskumnému ústavu detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave Cyprichova 42 povinnosť predložiť súdu priebežné správy o jednotlivých stretnutiach poradenstva, vždy po uplynutí troch mesiacov od uloženia výchovného opatrenia (výrok VI).
- uložil rodičom povinnosť zabezpečiť účasť mal. M. a mal. Z. na jednotlivých stretnutiach vrátane poradenstva (výrok VII).
- okrem stretnutí v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina, so sídlom v Žiline, na Predmestskej ulici 1613 a vo Výskumnom ústave detskej psychológie a psychopatológie, so sídlom v Bratislave, na ul. Cyprichova 42, matke styk s maloletými deťmi zakázal (výrok VIII).
- zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 37P 41/2016 - 213 zo dňa 16.1.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 5 CoP/28/2017 - 244 zo dňa 27.6.2017 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (výrok IX).
- matke uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike trovy konania vo výške 1.179,44 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku v tejto časti (výrok X).
- žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok XI).

2. Dopĺňacím rozsudkom (na č.I. 920 - 926 spisu) okresný súd zamietol :

- návrh matky na uvoľnenie finančných prostriedkov zo sporiacich účtov maloletých detí,
- návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a aby výlučne sama zastupovala a spravovala ich majetok.
- návrh maloletého M. o zákaz styku otca s ním.

3. Za dôvodný vyhodnotil návrh otca, ktorým sa dňa 4.4.2017 domáhal zmeny pôvodnej úpravy rodičovských práv a povinností, v rámci nej žiadal maloleté deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Na základe zisteného skutkového stavu vyplývajúceho z vykonaného rozsiahleho dokazovania okresný súd konštatoval splnenie zákonných podmienok ustanovenia § 25 ods. 4 Zákona o rodine pre zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloleté deti a úpravu/ vymedzenie súvisiacich práv a povinností rodičov k nim, v procese stretnutia matky s deťmi v nastavenom rozsahu a spôsobom aj zainteresovanosť odborného prvkú, a napokon aj podmienku pre nariadenie konkrétne vymedzeného výchovného opatrenia matke a maloletým deťom.

4. Otec požadovanú zmenu osobnej starostlivosti skutkovo zdôvodnil tým, že napriek rozhodnutiu súdu - schválenej rodičovskej dohode matka opakovane, bezdôvodne a zámerne mu neumožňuje stretnutia s maloletými deťmi okrem niekoľkominútových stretnutí, pred nimi sa vyjadruje o ňom vulgárne a ho ponižuje. Deti mu napísali listy, že nemajú záujem sa s ním stretávať z dôvodu údajného strachu z neho, hoc deti ho mali radi, trávievali s ním čas aj bezprostredne pred schválením rodičovskej dohody aj o úprave styku. On nesúhlasil s tým, aby deti boli pod vplyvom manželov V. s ktorými matka sa denno-denne stýka, pravidelne v spoločnosti detí, pričom títo sú prívrženci náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia. Pod vplyvom týchto ľudí matka prerušila akékoľvek kontakty so svojou rodinou, zakázala deťom stýkať sa aj s jej matkou, s jeho rodičmi, vrátane telefonického kontaktu. Vykonštruovanými tvrdeniami, že on chce deti uniesť, im ublížiť pôsobí na pedagogických pracovníkov základnej školy, na základe vymyslených tvrdení nedáva deti do školy. Matka detí vo svojich podaniach uvádza výmysly a bludy a on nadobudol presvedčenie, že nie je psychicky v poriadku, zneužíva svoje pôsobenie na maloleté deti tak, že v ich očiach ho hodnotí nedôvodne v negatívnom svetle, presvedčovaním, aby ho odmietali, preto žiada, aby súd v konaní vykonal aj znalecké dokazovanie. Poznamenal, že neuskutočnený styk s deťmi v marci 2017 riešil prostredníctvom polície.

5. Matka v písomnej reakcii na predmetný návrh otca (doručený okresnému súdu 22.5.2017) tvrdila, že súdom schválenú rodičovskú dohodu dodržiava s dôrazom a plným rešpektom rozhodnutia a prania detí. Tvrdenia otca detí v návrhu na zmenu úpravy rodičovských práv označila za lož, polopravdu, za vykonštruované a navrhovala styk otca upraviť podľa prania detí. Oznámila súdu v priebehu konania, že bola otcom detí dňa 10.6.2017 fyzicky napadnutá pred dvoma svedkami zo sťahovacej služby, päšťou ju celou silou trafil do pravej spánkovej časti, čím jej spôsobil otras mozgu, pomliaždenie spánkovej časti a odvrtnutie krčnej chrbtice a keby tam svedkovia neboli prítomní, tak by ju zabil. Na pohotovosti strávila 5,5 hodiny a pre tento skutok podala na otca regres. Z otca detí má panický strach, tento sa jej vyhrážal likvidáciou, jeho psychické týranie prerástlo do sledovania, fotenia, vyhrážok do tej miery, že má strach vyjsť na ulicu.

6. Otec v reakcii na predmetné podanie matky tvrdil opak, že to bola práve matka detí, ktorá ho fyzicky napadla, kopla ho ľavou nohou do pravého predkolenia a zasiahla ho viacerými údermi rukami, ktoré bol schopný vyblokovať. Označil za nepravdivé tvrdenie matky, že by ju udrel päšťou a sa jej vyhrážal zabitím.

7. Matka napokon podala dňa 2.6.2017 na otca podnet na trestné stíhanie pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, okrem iného žiadala, aby bol zamedzený jeho kontakt s maloletými deťmi.

8. Okresný súd rodinno-právnu vec riešil nielen za účasti rodičov, za účasti kolízneho opatrovníka, ale aj za účasti Okresnej prokuratúry Žilina (v odvolacom konaní aktuálne sa zúčastňuje Krajská prokuratúra Žilina), ktorá vstúpila do konania dňa 18.9.2017 a za účasti Úradu komisára pre deti so sídlom v Bratislave - pribral súd do konania uznesením zo dňa 8.2.2018.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov v domácnosti rodičov zo dňa 9.5.2017 - (v tej dobe maloleté deti bývali v jednoizbovom byte v Žiline) zistil, že stretnutia otca s mal. deťmi prebiehali len pred bytovkou v ktorej matka bývala, pritom deti nesmeli s otcom odísť. V domácnosti otca deti boli koncom januára 2017, po jeden a pol hodine volali mame s plačom, že si má pre ne prísť, matka ich prevzala uplakané a vystresované. Odvtedy k otcovi nechcú chodiť. Otec údajne na adresu matky nadával. Počas niekoľkominútových kontaktov otca sa deti k nemu správajú drzo a odmerane, navštevuje ich preto v škole v piatok kedy má upravený styk, počas veľkej prestávky. Kolízny opatrovník ponúkol rodičom pomoc prostredníctvom akreditovaného subjektu „Návrat“ za

účelom uľahčenia adaptácie detí na rozvodovú a porozvodovú situáciu v rodine a poskytnutia pomoci za účelom skvalitnenia vzťahov a zlepšenia komunikácie, ktorú spoluprácu otec uvítal a prisľúbil účasť, matka odmietla. Podľa správy Základnej školy s materskou školou ul. N. A. I L. (v dobe, keď deti túto školu navštevovali) deti dosahujú výborný školský prospech, o ich výchovno-vzdelávacie procesy sa zaujímajú obidvaja rodičia, spolupracujú so školou, rodičovský konflikt riešia aj na pôde školy, čo negatívne vplyva na mal. Z., ktorá pri stretnutiach s otcom pôsobí ustráchaná napriek tomu, že tento s ňou komunikuje milo, láskavo, vždy jej donesie pozornosť a darček (triedna učiteľka je pri týchto stretnutiach vždy prítomná).

10. Otec vo svojom výsluchu pred súdom uviedol, že pri návšteve detí u neho v januári 2017 Z. síce plakala ale preto, že jej za jednu hodinu prišlo približne 15 SMS správ od matky ako nemôže bez nich žiť a je jej smutno. Matka ich navštívila aj cez krúžok v čase jeho starostlivosti. Po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode deti videl až 2.7.2017, od tej doby mu ich matka na styk nedáva, stretávajú sa len 5 minút pred bytovkou, v ktorej matka s deťmi býva. Matka detí neudržiava kontakt ani s vlastnou matkou, o nej sa vyjadruje vulgárne. Poprel, že by matku detí prenasledoval, hoc požiadal dvakrát detektívnu kanceláriu o monitoring, prvýkrát to bolo za účelom preverenia, či má vzťah s iným mužom a druhýkrát v súvislosti s trestným stíhaním pre ublíženie na zdraví, ku ktorému malo dôjsť 10.6.2017. Otec poukázal aj na zmenu v správaní sa matky približne dva roky pred rozvodom manželstva, začala navštevovať kurz bojového umenia, zmenili sa jej názory na krst detí, očkovanie a podobne, jej rozhodovanie ovplyvňuje Ing. K. V. (predtým aj s manželkou). Matka izoluje maloleté deti od celej rodiny, zablokovali im v tomto smere mobilné telefóny. Maloletého M. len raz chytil pod krk a deti občas dostali po zadku, M. sa totiž občas choval nezniesiteľne, vzdorovito, bol tvrdohlavý, nerešpektoval pokyny. Matka ho obviňuje z násilného konania až po rozvode manželstva, pričom v predchádzajúcom konaní to nikdy netvrdila.

11. Matka vo svojom výsluchu pred súdom zdôraznila najmä svoj strach z otca detí a tvrdila, že je to rovnako aj u detí. Otec detí sa k nim správal zle, maloletého M. kopal, škrtil, mlátil mu hlavu o stenu, dokonca aj na verejnosti (v Auparku v G.). Ona sama sa otca bojí pre týranie, ktoré trvalo počas manželstva. Pri poslednom stretnutí otca s deťmi deti boli na svahu s otcovými kamarátmi, ktorí do syna kopali, maloletá bola hladná a otec jej ani na požiadanie žiadne jedlo nedal. Nezasahuje do písomného kontaktu detí s otcom a ich na stretnutia pripravuje tým, že sa zdržiava v domácnosti. Ak deti odmietajú stretnutia s otcom, zavinil si to otec sám, on je zodpovedný za ich vzájomný vzťah. Maloleté deti ona informuje o finančnej stránke svojho vzťahu s otcom, požaduje od neho titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva 2 milióny eur. Dodala, že bola predmetom viacerých útokov, napr. keď viezla deti do školy v H. a pri N. N. ju začala vytláčať z cesty biela dodávka.

12. Maloleté deti okresný súd vypočul na pojednávaní dňa 11.12.2017, uviedli, že sa s otcom stretávať nechcú, je zlý, nikdy nič dobre nespravil, stále len plakali. Z. bil každý deň, kopol ju vždy, keď išla cez obývačku. M. tiež bil, škrtil ho, alebo chytil pod krkom vždy, keď nechcel niečo dojesť, alebo urobiť. Stále ich bil, aj mamu, chcel ju zabiť aj ich vytláčalo z cesty auto, čo určite zariadil otec, bolo mu jedno, že sú tam aj oni. Otec ich neznáša, keby ich mal rád dal by im všetko, je ale lakomý, nikdy nič nekúpil ani do domácnosti, všetko kupovala mama zo svojho platu. Ak im dal nejaké darčeky, boli to len darčeky od jeho obchodných partnerov. Otec si ich len kupuje. Nemajú dosť peňazí, chceli by keby ich otec vyplatil napr. sumou 500.000,- eur a išiel aspoň na 10 rokov do väzenia.

13. Obsah výsluchu maloletých detí hodnotí (podľa dojmov) súd ako nezodpovedajúce situáciám ktoré skutočne prežili, sú strojené, programované, používajú jazyk dospelých, aj popis niektorých situácií nezodpovedal popisu matky (u matky bol opis situácie prehnanejší). Maloleté deti boli vypočuté aj v konaní o rozvod manželstva dňa 8.12.2016 (spis. zn. 37P/41/2016) pred tou istou sudkyňou ako v aktuálnom konaní o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k deťom, pričom ani nie po roku súd môže konštatovať určitý posun, resp. rozdiely v ich výpovediach. Kým v konaní o rozvod manželstva bolo viditeľné, že deti sú pod emočným tlakom a dúfali, že rozvodom manželstva sa situácia vyrieši, s otcom sa chceli stretávať i keď chceli byť zverené matke. Keďže od vykonateľnosti vyššie uvedeného rozsudku sa neuskutočnilo žiadne stretnutie u otca, rozdiely vo výpovediach detí, používanie jazyka dospelých (niektoré vyjadrenia detí boli úplne totožné s tým, čo uviedla matka), navodzujú podľa názoru okresného súdu dojem, že vyjadrenia detí sú naučené, teda sú ovplyvňované a zmanipulované matkou. Incidenty opísané deťmi otec vysvetlil, k poslednému stretnutiu uviedol, že s deťmi sa hral v snehu, mal. M. mu dvakrát hodil sneh do tváre, čo mu on vrátil, pričom reakcia M. bola vulgárna, nikto však M. nebil ani nekopal, inak by to na ňom bolo vidieť. K incidentu v Auparku v G. otec uviedol, že M. odmietol jesť

jedlo, ktoré si objednal a na otázku prečo, svojmu otcovi odpovedal vulgárne. Ak M. držal, stalo sa to len raz keď sa deti hrali s monopolmi a mal. M. pichol Z. do oka, on sa zľakol, že jej M. vypichol oko, preto ho schytil a držal na zemi.

14. Matka s deťmi v priebehu konania navštívila klinického psychológa Mgr. S. V. dňa 4.12.2017, ktorá po ich vyšetrení konštatovala primeranosť ich psychického stavu k veku, primerane emočne stabilný, naviazanosť oboch detí na matku a na seba navzájom a vo vzťahu k otcovi sa prejavuje odťaživosť až nevraživosť.

15. Podľa zistení vyplývajúcich z ďalšej písomnej správy Základnej škody s materskou školou N. A. X L. zo dňa 8.2.2018 o zmenenom správaní sa maloletej Z. (na základe dlhodobiejšieho pozorovania) v kolektíve, že sa začína uzatvárať, nezapája sa do skupinových aktivít a odmieta sa zúčastňovať kolektívnych činností, okresný súd konštatuje znepokojivú zmenu správaní sa maloletej Z., ktorá však nastala v čase, keď už styk s otcom neprebíhal.

16. V ďalšom štádiu konania okresný súd zisťoval aj výchovné pôsobenie prostredia matky na deti, aj prípadnú manipuláciu s nimi, v tomto smere požiadal o súčinnosť Mgr. O. A. riaditeľa a psychológa Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Žiline, ktorý po realizovanom stretnutí s mal. deťmi dňa 9.2.2018 v súdu predloženej písomnej správe uviedol, že výchovné prostredie u matky plní minimálne dva vtedy aktuálne viditeľné ciele s veľkou pravdepodobnosťou naplnené. Prvým je zabezpečenie detí po materiálnej a duševnej stránke - matka tento cieľ plní, pre deti je primárnou vzťahovou osobou. Deti s aktuálne prežívanou konštrukciou a reálne uchopenou predstavou ich rodiny - matka a dve deti - sa stotožňujú. Z. je na túto konštrukciu rodiny naviazaná veľmi silno, čo sa týka M. jeho vnímanie predstavy aktuálnej rodiny je oveľa voľnejšie, odklon od ostatných členov rodiny je oveľa výraznejší ako u Z., z hľadiska komunikácie sa javí ako menej komunikujúci, prípadne prevažujúcim citom prežívania môže byť nekomentovanie resp. potlačenie aktuálne prežívaných emócií - možný emočný odstup. Obe deti do predstavy rodiny otca nezahrnuli, ide pravdepodobne o reakciu na súčet ich aktuálnych životných okolností, zážitkov a postojov. Ako potrebu pre svoj život uvádzajú, aby už s otcom kontakt nemali. Čo sa týka druhého cieľa výchovy, integrovať deti aj do širšej rodiny, tu je možné, že nekontaktovanie detí so širšou rodinou uspokojí potrebu najmä matky. Je viac ako pravdepodobné, že potencionálna prípadne reálna izolácia detí od širšej rodiny môže negatívne vplyvať na ich vývin, na ich uchopenie kontaktu sveta ako nebezpečného miesta so zníženou mierou dôvery. Deti podvedome prijímajú myšlienkový emočný a postojový svet matky, deje sa tak prostredníctvom bežného každodenného života, kedy vo verbálnej a neverbálnej komunikácii matky, jej postojoch a hodnotách nie je pre ňu reálne odfiltrovať jej negatívny postoj voči otcovi detí, keďže je primárnou vzťahovou osobou, pre deti je veľmi ťažké aj vzhľadom k ich veku apelovať na kritické prvky myslenia. Uvedené ovplyvňovanie detí nie je možné z komunikácie a zo života matky vylúčiť. Či súd deti manipulované matkou proti otcovi vedome alebo nie nevedel posúdiť. V prípade opisu potencionálnej minulej agresie zo strany otca voči deťom a matke niesol slovník detí znaky dospeljšej, zovšeobecňujúcej abstraktnejšej komunikácie. Deti nedokázali uviesť ani jeden pozitívny zážitok s otcom; vzhľadom na extrémnu náročnosť takéhoto spôsobu života by pravdepodobne matka reagovala na takýto typ násillia oveľa skôr, aj to je iba domnienka odborníka. Je zrejmé, že určitá forma telesných kontaktov (ako ťapnutie detí po zadku, prípadne inak a podobne) s cieľom výchovne ovplyvniť deti, bola deťmi zažitá. Podľa názoru Mgr. O. A. by deťom prospelo, aby sa vzťah medzi rodičmi zmenil ak už nie na kooperatívny, tak aspoň na neutrálny z výrazne hostilného (matka k otcovi), resp. hostilného (otec k matke).

17. Okresný súd na základe už na základe do tohto štádia z dôkazov vyplývajúcich skutkových zistení opakovane nadobudol dojem, že vyjadrenia maloletých nezodpovedajú skutočne prežitým situáciám, ich výpovede sú strojené, programované, maloleté deti používajú jazyk dospelých, používali výrazy a opisy ako matka. Opakujú rovnaké a len negatívne spomienky, ako naučené. Hodnotil za nepochybné, že k určitým formám telesných kontaktov došlo, avšak cieľom výchovného pôsobenia otca na deti, nešlo však o týranie a uvedené je možné hodnotiť len názorovo/ideovo, v rámci rozdielov medzi liberálnou a konzervatívnou výchovou.

18. Informácie o živote rodiny a vzájomných vzťahoch pred rozvodom manželstva, prípadne o aktuálnych vzájomných vzťahoch súd zisťoval výsluchom svedkov S. V. (starého otca maloletých detí z otcovej strany), G. H. (starej matky maloletých detí z matkinej strany). Obaja zhodne uviedli, že deti ich navštevovali, o ne sa starali, deti nikdy žiadne násillie nespomínali. Starí rodičia z otcovej strany si

uvedomili približne v roku 2015 krízu vo vzťahu rodičov detí, vzťahy sa rapídne zhoršili po tom, ako matka začala chodiť na bojové umenie. Aktuálnym stavom sú zronení, pretože deti sa s nimi stretávať nechcú, matka ich izolovala, aj od ostatných príbuzných, k jedinému pobytu mal. detí v domácnosti otca v roku 2017 starý otec uviedol, že už vtedy bolo evidentné ovplyvňovanie detí, tie chodili tajne telefonovať s matkou a aj keď v prvý deň styku boli vysmiate, na druhý deň chceli odísť za matkou. Starý otec poznamenal, že otec mal prísnejší, tvrdší výchovný prístup k deťom, naopak matka deti rozmaznávala, aj kvôli tomu mali medzi sebou nezhody. Stará matka detí z matkinej strany bola názoru, že matka detí potrebuje odbornú pomoc, nakoľko deti presvedčila o tom, že ich v minulosti trovili a že aj ona matke detí dávala kvantum liekov. Zmena na fyzickej úrovni, či odievaní nastala u matky v čase, keď začala navštevovať bojový kurz, vo svojom rodinnom dome si vytvorila vlastný priestor, kde otec detí nemal prístup. Prvýkrát po 11 rokoch manželstva matka aj deti jej uviedli, že otec detí matku psychicky týra, že chce uniesť deti a ona/matka je neustále sledovaná a odpočúvaná. Vraj až vtedy bude šťastná keď uvidí svojho muža na kolenách. Vzťahy medzi ňou a dcérou (matkou detí) sú veľmi zlé, spolu nekomunikujú, ona sa komunikácii s dcérou vyhýba. Počas spolužitia rodičov v manželstve deti bývali bezstarostné, hrali sa, chodili každý víkend po výletoch. Matku detí definovala ako psychicky labilnú a výbušnú, ktorej nikto nič nesmel povedať. Matky detí sa bojí, pretože sa jej vyhrážala smrťou ak bude deti kontaktovať, matka izolovala maloleté deti aj od ostatných príbuzných.

19. Výpovedi týchto starých rodičov súd uveril, ich výpovede hodnotil za pravdivé. Konštatoval značne narušený vzťah medzi matkou a jej matkou a ich vulgárnu komunikáciu, uvedené ale nemalo vplyv na pravdivosť výpovede svedkyne, pretože má úprimný záujem o zlepšenie pomerov v rodine a aby deti boli opätovne začlenené do svojho pôvodného prostredia. Výpoveďami starých rodičov súd zistil i to, že počas trvania manželstva mali deti otca radi a rodina žila normálnym životom.

20. Okresný súd snažiac sa o čo najobjektívnejšie vyhodnotenie situácie, nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcami z odvetvia psychológie a psychiatrie. Znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Anton Puchoň vo svojom znaleckom posudku konštatoval najmä, že matka trpí paranoidnou poruchou osobnosti s aktuálnou dekompenzáciou, čo sa u nej prejavuje progredujúcim paranoidným vývojom s fanatickou nenávisťou voči otcovi mal. detí a nepriateľskými postojmi voči každému s kým má otec korektný vzťah. Pri svojich interpretáciách konfliktných situácií sa matka uchýľuje k nadsadenému, teatrálnemu a agravačnému (zveličenému) popisu v snahe manipulovať verejnú mienku vo svoj prospech, vykresliť otca ako agresora a vyťažiť zisk, čo možno nazvať paranojou, lžou. Neustálou manipuláciou svojich detí v nich matka živí nenávisť voči otcovi a ich následný agresívny a nenávisťný prejav voči nemu budí dojem, že počas celého obdobia spoločného života boli aj oni otcom iba týrané a nezažili žiaden pozitívny okamih, čím matka spätne získava „ dôkaz“ svojich tvrdení. Vzhľadom na absenciu kritického myslenia (pre ich vek) deti aj podvedome prijímajú a preberajú negatívny a nenávisťný postoj matky. Vo vyjadreniach matky voči ostatným členom rodiny seba vykresľuje ako obeť pričom príbuzní tieto jej tvrdenia vyvracajú a označujú za nepravdivé. V dôsledku uvedenej poruchy osobnosti ohrozuje matka zdravý vývoj maloletých, v zmysle patoplastického pôsobenia vedúceho k neurotizácii a rozpadu ich rodinných a sociokultúrnych väzieb. Izoláciou detí od členov širšej rodiny ich matka ochudobňuje o množstvo hodnotných vzťahov a emočných podnetov. Psychoterapeutická liečba dekompenzácie paranoidnej poruchy osobnosti u matky by pre ňu bola a sekundárne aj pre jej deti prospešná. Podľa názoru znalca matka je emočne labilná, egocentrická, má zníženú schopnosť empatického vcítenia, je až bezohľadná voči svojmu okoliu s nedostatočne diferencovanou hierarchiou hodnôt a oblasťou vyšších citov. Má narušenú sociálno-emočnú adaptabilitu, tiež je nestála a nevypočítateľná. U matky bol zistený histriónsky akcent, ktorého základným dynamickým a motivačným prvkom je znekludňujúci pocit vnútornej nespokojnosti, ktorý pudí ku konaniu a tým k charakteristickému hysterickému správaniu.

21. Súdom ustanovená znalkyňa z odvetvia psychológie Mgr. Miroslava Švrlová z psychologického hľadiska definovala matku ako osobnosť nezrelú, závislú, so sklonom k hysterickým prejavom a snahou o získanie sociálnej dominancie, s tendenciou javiť sa v lepšom svetle a konfliktné situácie nadsadzovať. Na jej myslenie, rozhodovanie a riešenie má výrazný vplyv afektivita, pričom pri nedostatočnom zvládnutí afektu môže byť jej správanie a konanie hyperemocionálne a impulzívne. Matka svoje paranoidné reagovanie prenáša aj na deti, uvedený jav sa nazýva „folie á deux“ (šialenstvo vo dvojici), čiže indukovaná paranoja (zdieľaná psychotická porucha). V rámci rodinných vzťahov deti preferujú matku, vnímajú ju až idealisticky, zatiaľ čo vo vzťahu k otcovi postrádajú akékoľvek citové prejavy. Obe deti postupne preberajú opovrhujúci, odsudzujúci a odmietavý názor k otcovi, ktorý akoby miestami samotné

dotvárali. Otec je vnímaný ako zlý, nebezpečný, nenávidený a ako pôvodca problémov detí. Takýto postupný patologický vývoj vzťahu detí k osobe otca je označovaný ako syndróm zavrnutia rodiča s jeho príznakmi ako prejavy silnej nenávisti detí k otcovi, s vymenovaním len záporných charakteristík, prítomnosť banálnych odôvodnení odporu k otcovi, jeho čiernobiele hodnotenie, neprítomnosť pocitu viny z toho, že otcovi svojimi výroky ubližujú, fenomén nezávislého názoru, kedy deti uvádzajú, že odmietanie otca je ich vlastný názor a rozhodnutie, vypožičané scenáre (tzv. papagájovanie) a rozšírenie nepriateľstva na celú otcovu rodinu. Podľa psychologického vyšetrenia obe deti majú skreslené vnímanie, myslenie a porozumenie realite, čo naznačuje možné problémy v prispôbovaní, je u nich prítomný stresový stav dôsledkom ktorého je myslenie a emocionalita blokovaná, eventuálne dochádza ku afektívnym ťažkostiam a výbuchom. U maloletého M. sa prejavil aj vnútorný konflikt v seba prijatí, nakoľko pôsobenie matky narúša jeho vlastný seba obraz a seba dôveru, pretože u neho prevláda negatívny obraz o druhom rodičovi. Maloletého M. rodinné pomery brzdia vo vývine. Z psychologického posudku maloletej Z. vyplynula aj túžba vymaniť sa z vplyvu prostredia. Podľa názoru znalkyne Mgr. Švrlovej dôsledkom pôsobenia matky už došlo aj k trvalému poškodeniu emocionálneho vývoja detí, deti emočne trpia, museli potlačiť pozitívne emócie k otcovi, čo je patologický obranný mechanizmus, ktorý vedie k celej škále patologických symptómov. U detí bol zachytený stresový stav a výrazné vytesnenie emócií, avšak vzhľadom na ich vek a zrelosť majú obmedzené možnosti a zdroje na zvládanie takejto problematickej situácie. U detí sú zreteľné voči otcovi len výrazné prejavy nenávisti, ktoré dávajú priebeh za úplnej absencie pocitov viny, čím vzniká riziko straty schopnosti empatie a riziko vzniku psychopatického vývinu osobnosti, dochádza k narušeniu vzťahu k autoritám, k zníženiu sociálnej diferenciacie, pretože otec pre deti predstavuje prvú primárnu autoritu, ktorá je programovaním spochybňovaná, pričom nenávisť sa rozširuje na ďalších príbuzných tendenciou správať sa obdobným spôsobom ku všetkým „ nepohodlným“ osobám“. Motívom matky k uvedenému správaniu a konaniu je pomsta za subjektívne pociťované príkorie počas manželstva a „ ochrana detí“, s motívom ochrany sa môže vyskytovať tzv. projekcia, dôsledkom ktorej dochádza k falošnému obvineniu druhého rodiča z týrania za účelom dosiahnutia zákazu styku detí s nepohodlným rodičom a jeho trestného stíhania. V prípade zotrvania maloletých detí v starostlivosti matky nie je predpoklad rozvoja ich vzťahu s otcom. Naopak, najúčinnjšou terapeutickou možnosťou je obmedzenie vplyvu zavrhujúceho rodiča (matky) s možnosťou buď určenia terapeuta za účelom riadeného styku otca s deťmi, prípadne nariadenie programu pre dočasný pobyt detí v rediagnostickom zariadení za účelom neutralizácie programovania a obnovenia vzťahu s otcom a následne zmena zverenia detí do starostlivosti otca.

22. Zo znaleckých posudkov vyplynulo, že otec netrpí ani v minulosti netrpel duševnou poruchou ani chorobou. Nie je závislý na žiadnej psychoaktívnej látke. Neboli u neho zistené žiadne prejavy správania voči deťom, ktorými by ich mohol ohrozovať alebo negatívne ovplyvňovať, i keď sú v jeho osobnosti prítomné narcistické črty so zvýšenou mierou sebahodnotenia, manipulativnosti a sebaapresadzovania v interpersonálnych vzťahoch. Otec svoje deti ľúbi. Z psychologického hľadiska je emočne stabilný, aj keď následkom porozvodovej situácie a sporom o deti sa prechodne u neho objavuje emočná labilita. Má nízku tendenciu ku skresľovaniu reality. Jeho afektivita je mierne impulzívnejšia, ale nie je agresor ani tyran, ako sa ho snaží matka súdu, verejnosti a ostatným zúčastneným osobám vykresliť.

23. Otec vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania odporučil maloleté deti umiestniť do Detského krízového centra Náruč v Žiline v Zádubní, čo by mohlo zachrániť vývoj a výchovu mal. detí s ohľadom na fanatickú nenávisť matky voči nemu a neustálu manipuláciu s deťmi, mal za to, že zdravotný stav matky totiž vylučuje, aby sa podrobila terapiám podľa prvej varianty, ktorú navrhla v znaleckom posudku znalkyňa Mgr. Švrlová.

24. Matka nesúhlasila s výsledkami znaleckého dokazovania, v rámci ňou vznesených námietok predložila konkurenčný znalecký posudok vyhotovený na jej žiadosť MUDr. Elenou Žigovou, znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria, v ňom znalkyňa doporučila zveriť mal. deti do osobnej starostlivosti matky. Podľa názoru tejto znalkyne ak budú rodičia disciplinovaní v procese psychologickéj pomoci, postupne, pomaly so značnou mierou empatie u otca sa dá docieľiť, aby deti nestratili kontakt s ním a jeho nezastupiteľnú úlohu úplne. Matka sa osvedčuje podľa jej názoru vo výchove detí aj po odlúčení od otca, úplné odlúčenie nemožno pripustiť. Nevidí dôvod na zmenu úpravy styku otca, treba iba rešpektovať fakt, že otec má obmedzený prístup k matke vzhľadom na agresívne útoky v minulosti, pričom s pomocou psychológov treba postupne prekonať túto prekážku. Predmetný znalecký posudok okresný súd neakceptoval, vyhodnotil za nedostatočne objektívny vzhľadom k tomu, že : a/ nedošlo ani len k vypočutiu druhej strany,

teda otca, v tejto súvislosti súd zdôraznil, že v opatrovníckom spore je vždy potrebné vypočuť obe strany s jedinou výnimkou- pokiaľ strana nechce spolupracovať a nechce sa znaleckého vyšetrenia zúčastniť, čo v znaleckom vyšetrení chýbalo, b/ podklady, ktoré matka poskytla súdnej znalkyni - psychiatricke za účelom podania znaleckého posudku obsahujú väčšinou uznesenia z trestných stíhaní, v ktorých bolo trestné stíhanie resp. priestupkové konanie voči matke zamietnuté alebo zastavené alebo bolo začaté trestné stíhanie voči otcovi na podklade trestného oznámenia, ktoré podala matka a na podklade ktorého bol otcovi obmedzený prístup k nej, c/ matka nepredložila znalkyni návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností d/ a ani jedno rozhodnutie (s výnimkou rozhodnutí v konaní o výkon rozhodnutia) ktoré boli vydané v jej neprospech (napr. zamietnutie návrhu na neodkladné opatrenie o zákaze styku otca s mal. deťmi). Znalkyňa Žigová hodnotí v znaleckom posudku postup súdu, čo jej absolútne neprináleží, vyjadruje sa ku okolnostiam, ktoré prekračujú rámec jej odborného zamerania a patria do oblastí psychológie - najmä v odpovedi v otázke komu zveriť maloleté deti do starostlivosti, v otázke úpravy styku rodičov s deťmi, ako aj vyhodnotenia, kto z rodičov lepšie rozumie mal. deťom. Hoc odporúčanie znalkyne, aby sa prostredníctvom odbornej pomoci a mediácie ďalej pokračovalo v konaní, súd akceptuje, ale k uvedenému neprihliadol vzhľadom na výsledky zvoleného postupu (uloženia výchovného opatrenia). Okresný súd poznamenal, že MUDr. Žigová od znalca psychiatra MUDr. Puchoňa sa odlišila len v tom smere, že u matky nezistila paranoidnú poruchu osobnosti, avšak pripustila, že osobnosť matky nesie isté anomálne črty.

25. Súdom ustanovený znalec MUDr. Anton Puchoň vo svojom výsluchu k námietkam matky k znaleckému posudku zdôraznil, že jeho odborné závery vychádzali práve z pozorovania matky, jej vyjadrení a z klinického vyšetrenia a aj z obsahu riadne naštudovaného spisu. Okresný súd v bode 45, 46, 47 písomného odôvodnenia rozhodnutia uvádza podrobne zistenia vyplývajúce z výsluchu znalca. Medzi nimi aj konštatáciu znalca, že samotná paranoidná porucha nediskvalifikuje matku ako rodiča, ale má sekundárny dopad na deti, napr. pretŕhanie väzieb s príbuznými, pričom cez konflikty medzi dospelými deti trpia. Nevylúčil, že matka má sklony k pomstyctivosti a môže byť teoreticky nebezpečná ak by došlo k odňatiu detí. Znalec matku za potenciálne nebezpečnú voči deťom považoval v prípade, pokiaľ by tieto prejavili pozitívnu spomienku voči otcovi. Potenciál mstiť sa nedokáže nič prevychovať, matka však nemá takú duševnú poruchu, že by nebola zodpovedná za svoje konanie, svoje konanie má pod kontrolou a ak sa rozhodne pre agresívny moment - pomstu, bude to pri plnom vedomí s plne zachovanými rozpoznávacími schopnosťami. Znalec zotrval aj na stanovisku, že matka je nebezpečná pre vývoj svojich detí patoplastickým vplyvom a manipuláciou, v programovaní detí až k nenávisti, keď donekonečna opakujú tri objektívne a banálne okolnosti (potýčka v kúpeľni, pri sťahovaní vecí od matky, pri hre detí), ktoré sa prezentujú deťom 100-krát a otec je prezentovaný neustále ako agresor a tyran. Matka je podľa znalca síce láskyplná a zahrňujúca, avšak deti môžu trpieť tým, že im nie je umožnené rozvíjať vzťahy s ostatnými príbuznými. V neskoršom veku je možné, že deti pochopia, že ten tzv. „dobrý rodič“ bol v skutočnosti tyran. Znalec tiež uviedol, že dekompenzácia poruchy u matky nastala preto, lebo sa nachádza v záťažovej situácii. Preto sa zvyrazňujú jej črty osobnosti, ktoré si však poniesie celý život aj v prípade, ak by otec ustúpil od svojich požiadaviek, avšak nebol by už dôvod pokračovať v tlaku na deti/ k manipulácii, pretože matke bude postačovať dosiahnuť víťazstvo nad protivníkom a majetkové vyrovnanie. Podľa názoru znalca po skončení konania už nebude toľko potrebné programovať deti, avšak pravdepodobne v budúcnosti to budú vnímať inak ako dosiaľ. Dokonca sa stáva, že deti prestúpia do opačného tábora a zanevrú na pôvodný, teda na matku. „ Porucha by sa dala odstrániť uvedením si matky, že takto nemôže vplývať na deti ak chce, aby z nich vyrástli zrelí a sebavedomí ľudia. S touto poruchou sa dá pracovať len keď sa daný človek pre to rozhodne. Diagnostikovať paranoidnú poruchu je možné aj na základe jedného vyšetrenia.

26. K námietkam vzneseným voči znaleckému posudku sa vyjadrila vo svojom výsluchu aj znalkyňa Mgr. Miroslava Švrlová. V súvislosti s konštatáciou syndrómu zavrnutého rodiča (otec) poukázala najmä na listy písané deťmi otcovi a ich samotné správanie voči nemu, keď sú voči nemu drzé, arogantné, negativistické, bez pocitov viny, čo považuje znalkyňa na živnú pôdu pre prípadnú sociopatiu. V podobnom znení charakterizovala aj správanie detí voči úradníkom. Pokiaľ by sa deti otca báli, takto by nereagovali. Ešte aj ich verbálne prejavy boli vzdorovité a bojovné, nie obranné. Na otcovu snahu na priblíženie sa reagovali dorážaním. Nasledovala arogancia, negativizmus a urážky. Emočný stav detí bez ohľadu na kategóriu do ktorej by sa zaradil, nie je dobrý. U detí prevažuje vízia čierneho-bieleho sveta, kde matka je vykresľovaná iba pozitívne a otec iba negatívne. Znalkyňa Mgr. Švrlová odporučila, aby sa najprv s deťmi a rodičmi pracovalo za dozoru súdu, pričom zo strany detí je predpoklad veľkého odporu a vzdoru, ktorý bude treba prekonávať, pretože už len všeobecne tendencia k paranoji vzdoruje zmene,

osoba vníma prehodnocovaním myslenia ako ubližovanie a môže to mať aj za následok zvýraznenie negativizmu detí voči otcovi.

27. Rozpory medzi znaleckými posudkami MUDr. Žigovej a MUDr. Puchoňa okresný súd považoval za vyvrátené Dodatkom č. 47/2018 zo dňa 2.11.2018 podaným znalcom MUDr. Puchoňom - rozsiahlo vyargumentované odborné stanoviská, odborné zistenia znalca v dodatku k ZP okresný súd podrobne uvádza v bodoch 51,52,53 písomného odôvodnenia rozhodnutia, na ne odvolací súd odkazuje.

28. K námietke matky ku znaleckému posudku MUDr. Antona Puchoňa ohľadne absencie vyhlásenia o vedomosti o trestnoprávných následkoch vedome nepravdivého posudku súd argumentuje svojim procesným postupom pri vykonávaní dôkazov a ich hodnotením v intenciách a podľa Civilného sporového poriadku. Kritériá vymedzené v § 209 ods. 2 CSP v znení účinnom od 1.7.2016 sú nevyhnutné podľa názoru súdu len pre súkromné znalecké posudky pokiaľ mali byť posúdené ako rovnocenné so znaleckým posudkom na základe súdom nariadeného znaleckého dokazovania. V súdnej veci ale znalecké dokazovanie nariadil a znalca ustanovil priamo súd a teda aj znalecký posudok MUDr. Antona Puchoňa z hľadiska hierarchie tak aj posudzuje. Pokiaľ znalecký posudok zo dňa 2.7.2018 neobsahoval danú časť doložky tak ako to s účinnosťou od 1.7.2018 (teda deň predtým) stanovoval v § 16 ods.6 zákona č. 382/2004 Z. z. ide podľa názoru súdu o formálnu vadu neznižujúcu odbornú úroveň tohto dôkazu a Civilný sporový poriadok z hľadiska hodnotenia dôkazov s takouto chybou znaleckej doložky nespája žiadne následky. Navyše, vo veci znalca aj vypočul, nariadil vypracovať dodatok k znaleckému posudku, ku ktorému je doložka pripojená už bez väd. Okresný súd hodnotí znalecké posúdenie MUDr. Antona Puchoňa za vysoko kvalitné a hodnoverné a považoval za vyvrátené akékoľvek pochybnosti o správnosti záverov tohto znalca.

29. Znalecký posudok znalkyne MUDr. Denisy Mészárosovej z odboru zdravotníctva, farmácie, odvetvie psychiatria vypracovaný pre účely trestného konania (vedenom proti matke) predložený v štádiu dokazovania v aktuálnom konaní, z hľadiska hierarchie dôkazov hodnotí okresný súd podľa povahy ako listinný dôkaz, v ňom znalkyňa sa zamerala najmä na trestno-právne hľadisko, nebol jej poskytnutý celý spisový materiál v riešenej rodinno-právnej veci.

30. Ani súkromný znalecký posudok MUDr. Eleny Žigovej či MUDr. Denisy Mészárosovej nezmenili prijatý záver okresného súdu o objektivite znaleckých posudkov podaných súdom ustanovenými znalcami, Mgr. Švrlovou a MUDr. Puchoňom v súdnej veci.

31. O psychickej poruche matky okresný súd nepochyboval, odkázal aj na poznatky získané na prebiehajúcich pojednávaníach, prípadne z konania o výkon rozhodnutia vedeného proti matke, z konania o sťažnostiach ktoré voči sudkyňi matka podala. Matka jednoznačne skresľovala, zveličovala alebo dezinterpretovala udalosti pri ktorých bola sudkyňa sama prítomná, alebo výslovne klamala o týchto udalostiach, aj keď o nich existujú objektívne dôkazy (jednotlivé udalosti okresný súd vymenúvava a rozoberá v bode 61 odôvodnenia rozsudku). Napr. klamala o tom ako prebiehal výsluch maloletých na súde, ako prebiehalo pojednávanie a pod. Podľa názoru súdu je možné jednoznačne uzavrieť, že matka klame, zveličuje, prekrúca udalosti a pokiaľ názory iných nie sú v súlade s jej stanoviskom ukončuje s nimi spoluprácu, resp. podáva na nich sťažnosti, trestné oznámenia a pod., čo vyplýva aj z celého súhrnu vykonaných dôkazov. Súd zdôraznil, že neveril matke ani deťom ohľadne údajného týrania zo strany otca, ktoré malo smerovať či už voči nej alebo voči maloletým deťom. Súhlasil s názorom psychiatra znalca MUDr. Puchoňa, že v rámci manželstva medzi účastníkmi došlo aj k stretom - fyzickým potýčkam (v kúpeľni pri priznaní nevery, pri sťahovaní vecí z domácnosti) avšak tieto strety boli obojstranné, neboli trvalého ani pravidelného charakteru, išlo o izolované okolnosti vo vyhrotených situáciách, pri emočnom vypätí a až v rámci rozpadu matrimoniálneho vzťahu medzi účastníkmi, pričom násilie bolo obojstranné. Súd považoval síce za preukázané, že zo strany otca skutočne došlo k fyzickým kontaktom s deťmi - capnutie po zadku, dokonca chytenie pod krk, bol ale názoru, že to bolo za výchovným účelom, resp. z dôvodu zľaknutia, keď mal. M. pri hre chcel ublížiť mal. Z.. Ani odpovede detí počas ich výsluchu na súde ohľadne údajného násilia nemajú logiku, na otázku, kedy ich otec bítaval, uvádzali - keď „ sme prechádzali z obývačky do kuchyne“. Trvalé týranie by sa bolo bývalo odrazilo na správaní/prospechu mal. detí v škole čo zo zadovážených správ aj v predchádzajúcom konaní o rozvod manželstva nevyplývalo a podľa presvedčenia súdu na takéto správanie by bola matka i k vzhľadom na jej aktuálny bojovný postoj určite zareagovala podstatne skôr.

32. Podnet na trestné stíhanie pre týranie blízkej a zverenej osoby podala matka až po skončení konania o rozvode manželstva, pritom v konaní o rozvod, ani matka ani deti týranie zo strany manžela - otca neuvádzali, resp. neuvádzali okolnosť z ktorých by súd vyvodil fyzické či psychické týranie mal. detí resp. ich matky. Aj tvrdenie matky a maloletých detí o ich strachu z otca je v absolútnom rozpore s ich správaním a komunikáciou voči nemu. Matka svojimi prejavmi a správaním podľa postrehu súdu nepôsobí ako týraná žena, práve naopak vo vzťahu k otcovi pôsobí výbojne až agresívne, sebavedomo, komunikuje s ním provokatívne až vulgárne, snaží sa získať dominanciu (aj v iných sociálnych kontaktoch). Veľmi podobne ako matka sa správajú k otcovi maloleté deti: drzo, nenávisťne, vulgárne, provokujúce, ich správanie absolútne nezodpovedá správaniu osôb, ktoré by boli v minulosti týrané, nezodpovedá správaniu obetí voči tyranovi. Otec napriek svojej impulzivnosti, aj keď vo výchove používal prostriedky typické pre konzervatívnu výchovu, nie je tyranom, k deťom má úprimný vzťah a záujem o ne, čo je zrejme nielen z jeho návrhu, ale aj z toho, že na ňom zotrval napriek závažnosti situácie, keď je veľmi pravdepodobné, že tento jeho postoj ešte zvýši negativizmu detí voči nemu. Odmietavý postoj detí k osobe otca je neopodstatnený a jeho prejavy sú naučené. Matka deti izoluje od členov širšej rodiny (starí rodičia z oboch strán, krstní rodičia a iný príbuzní) tým ich ochudobňuje o množstvo hodnotných vzťahov a emočných podnetov, pričom nebol verbalizovaný a uchopený žiaden explicitný konflikt medzi deťmi a ich starými rodičmi. Reálna izolácia detí od širšej rodiny uspokojuje potrebu matky, nie však potreby detí.

33. Ďalším z dôkazov o sklonoch matky k zveličovaniu a klamstvu je aj uznesenie Okresnej prokuratúry Žilina zo dňa 22.2.2019 ktorým podľa § 214 ods.1 Trestného poriadku bola postúpená vec trestného stíhania otca pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Trestného zákona ohľadne incidentu medzi rodičmi dňa 10.6.2017 pri sťahovaní vecí z rodinného domu rodičov, pretože výsledky preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom / uvedené rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť ku dňu rozhodnutia súdu, avšak k nemu prihliadol a posúdil ho v súvislosti s ostatnými dôkazmi vykonanými v tejto veci. Súd sa opiera o uvedené rozhodnutie aj na základe významu svedeckej výpovede nestranných svedkov udalosti V. U. a O. L., ktorí pre matku vykonávali sťahovacie práce. Je zrejme, že matka klamala o priebehu údajného útoku zo strany otca a uvedený incident zneužila v jeho neprospech. Súd poznamenal, že o abnormalite v správaní matky svedčí aj jej podanie, ktoré doručila súdu 2.10.2017 (odkaz súdu na č. I. 55 spisu), v ňom matka okrem iného neustále zdôrazňovala, že je „matka“, že za ňu a za jej deti rozhodovať nebude nikto a ona sa len tak nevzdá. Aj uvedený list svedčí o jej skreslenom vnímaní čo sa týka vedeného konania, matka opomína, že na styku otca s maloletými deťmi po rozvode manželstva sa s otcom dohodla. Je ale zrejme, že súdne rozhodnutie, ktoré nebude vyhovovať jej záujmom rešpektovať nebude. Matka trpí vážnou duševnou poruchou, paranoidnou poruchou, ktorou závažným spôsobom ohrozuje duševný vývoj mal. detí, pričom uvedené konanie a jeho následky si neuvedomuje/nepripúšťa, od svojho konania a postoja nie je ochotná a pravdepodobne ani schopná ustúpiť, vytvára tým nezdravé výchovné prostredie a mal. deti emočne týra.

34. Okresný súd v snahe vyhnúť sa drastickému riešeniu a okamžitému odobratiu mal. detí zo starostlivosti matky na ktorú sú (nezdravo) naviazané, zvolil postupnosť krokov tak ako to radili odborníci a za účelom sanácie rodinných vzťahov najprv uznesením zo dňa 22.11.2018 rodičom a maloletým deťom uložil výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu u PaeDr. Z. I. - zariadenie TeraViva so sídlom v Bratislave po dobu 3 mesiacov od vykonateľnosti uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22.12.2018 a vykonateľnosť 6.12.2018. Okresný súd uviedol, že uvedené výchovné opatrenie uložil v nádeji, že matka pochopí závažnosť situácie aj dôkazov odôvodňujúcich odňatie detí z jej starostlivosti, že si pripustí a uvedomí vlastnú poruchu a škodlivosť svojho postoja na vývoj detí. Súčinnosť menovanej odborníčky úmyselne bol zabezpečený prostredníctvom Komisára pre deti, ku ktorému matka mala dôveru, aby jej postoj nebol od počiatku negativistický. Informačné správy o priebehu výchovného procesu v rámci nariadeného výchovného opatrenia sa napokon stali významným podkladom pre ďalší postup a rozhodovanie vo veci.

35. Z prvej informačnej správy zo dňa 18.1.2019 (odkaz okresného súdu na č. I. 628 spisu) vyplynulo, že predvianočné stretnutie 6.12.2018 realizované bez prítomnosti psychologičky bolo plné komunikačných nedorozumení a situačného napätia, preto nesplnilo požadovaný efekt. Spoločné stretnutie otca s deťmi dňa 13.12.2018 sa uskutočnilo v priestore Úradu komisára pre deti, pred ktorým sa uskutočnilo individuálne stretnutie s matkou v prítomnosti komisárky pre deti. Matka prejavila dodatočné výhrady zo dňa 20.11.2018 zrealizovanej pred pojednávaním na okresnom súde s tým, že k dohode bola zmanipulovaná a nesúhlasí s realizáciou a následnosťou dohodnutých stretnutí. Matka vyjadrila

nedôveru k pokračovaniu a realizácii prebiehajúceho podporného procesu rodiny, nakoľko nespĺňa jej predstavy. V rámci stretnutia s deťmi v decembri 2018 u otca bolo prítomné napätie. Ako rodič sa pod dohľadom cítil neprirodzene, v úvode však ubezpečil deti o svojom kladnom vzťahu k nim a prejavil ľútosť nad osobným zlyhaním s podielom zhoršenia vzťahov medzi nimi. Deťom odovzdal vianočné darčeky. Následne bol ponechaný priestor deťom, ktoré verbálne i neverbálne vyjadrovali negatívny vzťah k otcovi, dešpekt a pohrdanie k jeho správaniu alebo ponuke vzájomného zblíženia. Súrodenci pri rozhovore používali vety, termíny a scenáre, ktoré nemusia zohľadňovať ich skúsenosti z raného detstva, ktoré nie sú pre nich vzhľadom na ich vek typické. Vyjadrovali osobný nezáujem na stretnutí s otcom, vzájomný rozhovor mal len formu konfrontácie, výčitiek, súrodenci hájili a prejavovali spojenectvo s mamou, neboli schopní uviesť kladné vlastnosti otca. Podobne ako matka spochybňovali aj odborný sprevádzajúci proces a negovali spoluprácu. Stretnutie rodičov v januári 2019 sa nieslo s verbálnymi prejavmi, objasňovania/ obhajovania minulých konfliktných momentov spoluzitia, rozchodu, párová komunikácia však nebola útočná, zaobišla sa bez otvorenej verbálnej agresie aj emočného napätia.

36. Z druhej informačnej správy psychologičky vyplynulo, že naplánované stretnutie stanovené na deň 23.1.2019 sa nerealizovalo z dôvodu výhrad a úpravy dohody o realizácii asistovaného kontaktu zo strany matky na podnet jej právneho zástupcu. Prvé asistované a výlučné stretnutie otca s deťmi sa uskutočnilo 31.1.2019. Rozhovor a celková komunikácia bola aktivovaná len zo strany otca, deti odpovedali úsečne a na osobné otázky dotýkajúce sa ich života reagovali prevažne odpoveďou „to ťa nemá čo zaujímať“. Celkový prístup k otcovi bol odmietavý, bez rešpektu, verbálne útočný. Opakovane mu pripomínali minulé konflikty. Následne sa komunikačná interakcia na druhom a treťom stretnutí čiastočne rozvinula, deti však stále odmietali plynulú komunikačnú interakciu s otcom, prípadne boli opäť útočné, bez generačného rešpektu, na čo otec v závere reagoval už podráždenejšie. Aj keď stretnutia prebiehali bezpečne a v dobrej pracovnej atmosfére bez výrazných konfliktov a sťažení, deti sa neprejavovali prirodzene, boli pod emočným tlakom, prevládala racionalizácia, vyhýbavosť a rezervovanosť. Nerešpektovali rodičovskú autoritu otca (aj starého otca). Nedokázali preukázať vďaku či úctu, i keď v reálnom sociálnom kontakte vystupovali primerane slušne. Prítomná emočná regulácia je pravdepodobne vybudovaná pod vplyvom nadobudnutých ich vyhýbavých stratégií. Svoje predošlé detstvo a zážitky s ním spojené vnímali skreslene, udalostiam a vzťahom dávali prevažne negatívne hodnotenie. Matka bola počas stretnutí spolupracujúca, ústretová, vyhradila si byť v tesnej blízkosti miestnosti, kde sa uskutočnili stretnutia s deťmi a s otcom a ktorú prítomnosť obe deti využili predovšetkým vtedy, keď sa cítili emočne zneistené a potrebovali jej ubezpečenie. Bolo odpozorované ich silné emočné napojenie a súcítenie s mamou. Matka odmietla svoju účasť na rodičovskom stretnutí. Otec, aj keď bol pripravený s pozitívnym očakávaním na stretnutie, bol aj ako otec aj ako človek zneistený. Zaujímal sa o súčasné aktivity detí, ponúkol tiež svoj obraz a príbehy ich spoločnej rodinnej histórie. Napriek jeho úsiliu stretnutia detí znižovali jeho rodičovskú sebaistotu a súčasne jeho aktuálnu budúcu rodičovskú rolu. Zvlášť neprijal odmietavý postoj detí k jeho otcovi, s ktorými deti od ranného detstva vyrastali a mali dobrý vzájomný vzťah.

37. Z tretej priebežnej a súčasne záverečnej správy vyplynulo, že sa neuskutočnili niektoré naplánované aktivity, predovšetkým spoločné hodnotiace stretnutia s rodičmi, ktorého sa matka odmietla zúčastniť v prítomnosti otca, čo zdôvodnila odporúčaním svojho právneho zástupcu, pričom osobne svoj postoj objasnila tak, že už nemá záujem s otcom nič riešiť, jej aktuálnym životným poslaním je chrániť deti a minimalizovať kontakt s otcom. Nevyhovovali jej ponúknuté 4 termíny, na piaty termín, ktorý si sama navrhla, neprišla. Plánovaného druhého rodičovského stretnutia sa zúčastnil len otec, pozitívne vnímal možnosť byť po 2 rokoch v kontakte s deťmi, na druhej strane ťažko sa vyrovnával so zmeneným vzťahom detí k nemu. Bol ohromený týmto zvratom vo vzájomnom vzťahu, ktorý je v hlbokom odcudzení a strate predchádzajúcej spontánnej vzájomnej dôvernosti, ktorú s deťmi mal. S obavou vníma odmeranosť detí a súčasne sa obáva negatívneho dôsledku na ich ďalší osobnostný vývoj. Nadobudol presvedčenie, že deti sa takto nemôžu prejavovať autenticky a slobodne, je znepokojený absenciou osobnej slobody a tiež slobody v rozhodovaní. Stretnutie 4.3.2019 bolo nekonštruktívne, deti hneď úvodom odmietli byť účasť stretnutia predovšetkým bez prítomnosti matky. Následne síce pripustili rozhovor aj bez nej, odmietli však dať súhlas k nahrávaniu rozhovoru a v úvode stretnutia oznámila Z. a M. (dodatočne až po opakovanej výzve sestry) aj odmietnutie ich účasti na pripravovanom stretnutí s otcom. Po ukončení tohto skráteného stretnutia matka sama iniciatívne navrhla pre budúcu aktivitu blízky park, avšak ani na tom stretnutí nedošlo k výraznej zmene správania detí. Tie odmietali povinnú aktivitu. Napokon v závere stretnutia matka navrhla ukončiť účasť psychologičky na stretnutí, mala záujem sa porozprávať s otcom a byť ako rodina spolu, s čím otec súhlasil. Nakoľko počas stretnutia bolo realizované fotografovanie neznámou osobou miestami okolo stretnutia, vzniká dojem

z účelovej organizácie kontaktu zo strany matky. V rámci záverečného stretnutia sa uskutočnil krátky pohovor s rodičmi zameraný na zhodnotenie realizácie výchovného opatrenia, v rámci ktorého sa vynorili minulé vzťahové zranenia, nedoriešené partnerské konflikty a v celku komunikácia rodičov bola obojstranne útočná, konfrontačná a deštruktívna. Výsledkom toho bolo, že matka odmietla pokračovania naplávaného stretnutia v exteriéri sa zúčastniť, s čím deti ústretovo súhlasili. V komunikačnom rozhovore s prevahou Z., táto sa dôrazne vyjadrovala za oboch (M. prejavil neverbálny súhlas) a zdôraznila s naliehavosťou jej vlastnou, že obaja majú definitívny nezáujem o zblíženie sa s otcom a zároveň odmietajú jeho účasť v ich živote. Jej vyjadrenie bolo až hranične expresívne. Zároveň deti vyjadrili podozrenie a preverovali si ho v otázke, či je vzťah psychologičky s otcom len pracovný.

38. Súd na základe rozoberaných výsledkov tzv. asistovaných stretnutí konštatoval, že uložené výchovné opatrenie nevedlo ku komplexným výsledkom. Deti záujem o vzťah s otcom nemajú, dôrazne odmietajú spoluprácu, degradovali jeho rodičovskú autoritu, pričom zmena správania sa u oboch detí nebola perspektívna. Matka nepristupuje k rodinnej konsolidácii konštruktívne. Jej rozhodný negatívny postoj neumožnil rekonštruovať, upraviť a vylepšiť si vzťahový rámec rodiny. Aj keď matka deklarovala ochotu spolupracovať na procese, na druhej strane bol jej záujem na výsledku minimálny. Súd považuje za potrebné uviesť si, že najväčší vplyv na správanie, názory a vnímanie detí má práve matka; táto s odbornou pomocou mohla a mala zmeniť svoj postoj, neučinila tak. Taktiež je pod vplyvom tretej osoby (Ing. K. V.), ktorého rola je vo vzťahu k matke a deťom súdu nejasná a matka je pod jeho vplyvom. To sa prejavilo častými a dodatočnými zmenami v už dohodnutých rozhodnutiach z jej strany, pričom psychologička predpokladala, že táto prítomná vzťahová realita (existenčná závislosť) a spoločné súžitie s K. V. môže ovplyvňovať aj problémový vzťah detí k ich otcovi. Ďalšiu záťaž pre deti a ich súčasné postoje k otcovi predstavuje i to, že v nových životných podmienkach sú cez administratívne dokazovanie sústavne vťahované do minulých konfliktov rodičov, ktorým vzhľadom na svoj vek nemusia celkom rozumieť.

39. Odborná poradkyňa ako špecialista odporučila súdu zvážiť prítomnosť syndrómu CAN (syndróm týraného zneužívaného zanedbaného dieťaťa), ktorý definovala ako situáciu, keď je dieťa zneužívané v úlohe spojenca či svedka, ak sa získava len na stranu jedného rodiča a zároveň dochádza k účelovému bráneniu kontaktu s druhým rodičom, čo je možné charakterizovať a klasifikovať ako psychické a emocionálne zneužívanie. Za zneužívanie rodičovských práv je nutné považovať aj okolnosť, ak rodič svojím správaním a preferovaním svojho osobného postavenia ohrozuje priaznivý vývoj detí a zároveň môže dochádzať aj k zneužívaniu postavenia rodiča, ktorému sú deti zverené do starostlivosti, nadväzne súd dospel k záveru, že daný syndróm je u maloletých detí prítomný.

40. Podľa názoru psychologičky, maloleté deti aj matka potrebujú odbornú pomoc, pričom prostredníctvom kolízneho opatrovníka odporučila výskumný ústav detskej psychológie a psychopatie. Podľa jej názoru matka nutne potrebuje byť pod liečbou., v tejto súvislosti okresný súd podčiarkol, že aj psychologička - poradkyňa, ktorá s rodinou pracovala súvislé obdobie niekoľkých mesiacov sa zhodla s názorom znalcov, psychiatra MUDr. Puchoňa a psychologičky Mgr. Švrlovej. O správnosti záverov týchto odborníkov súd žiadne pochybnosti nemal, zdôraznil, že všetky už konštatované prejavy poruchy osobnosti u matky boli neprehliadnuteľné v jej správaní a postojoch aj pri realizácii výchovného opatrenia.

41. Okresný súd pri právnom posúdení rodinno-právnej veci postupoval najmä podľa § 28 ods. 2, § 26, § 24 ods. 4, § 25 ods. 3 a 4, § 37 ods. 2, ods. 4, ods. 7, ods. 8 Zákona o rodine.

42. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37P/41/2016-213 zo dňa 16.1.2017 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/28/2017-244 zo dňa 27.6.2017) bola okrem iného, schválená rodičovská dohoda o úprave styku otca s maloletými deťmi. Dohoda rodičov schválená súdom nadobudla právoplatnosť 14.2.2017. Na základe súdom schválenej rodičovskej dohody sa styk otca s maloletými deťmi uskutočnil len jeden jediný raz. Uvedené nerešpektovanie rodičovskej dohody malo za následok podanie návrhu zo strany otca na zmenu osobnej starostlivosti podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, pričom z vykonaného dokazovania okresný súd za preukázané vyhodnotil, že matka účelovo bráni styku otca s deťmi; a tým sú splnené podmienky pre zmenu výchovného prostredia.

43. Súd vo svojom hodnotení s dôrazom poukazuje na to, že maloleté deti sa prirodzene naviazali na matku v zlomovej situácii rozpadu ich domova, chorobne sa na ňu nafxovali, sú od nej závislé, pričom takýto ich obranný mechanizmus je prirodzený a akceptovateľný v rámci psychickej obrany a nemožno im ho klásť za vinu. Matka však vedie maloleté deti k nenávisnému postojovi k otcovi i ďalším príbuzným a tento tlak na maloleté deti neustále trvá. Matka ani za pomoci odborníka nie je ochotná či schopná zmeniť svoj postoj a takéto pôsobenie matky nadobúda rozmer emočného týrania detí; navyše, matka je pod vplyvom tretej osoby podozrivého charakteru. Utrpenie maloletých detí súd považoval za nutné ukončiť. Vzhľadom na neúspech výchovného opatrenia dospel k záveru, že je nutné maloleté deti odobrať zo starostlivosti matky.

44. Vo veci samej pristúpil tak k zmene výchovného prostredia, vyhodnotil za najlepšiu alternatívu zverenie detí do osobnej starostlivosti otcovi a tak ako rozhodol vo veci samej, rozhodol z úradnej moci aj v nariadenom neodkladnom opatrení s vymedzením trvania neodkladnej úpravy do doby právoplatnosti meritórneho konania. (pozn. odvolacieho súdu: neodkladné opatrenie o zmene osobnej starostlivosti nariadené okresným súdom na odvolanie matky bolo zrušené Krajským súdom v Žiline). Podľa názoru okresného súdu zmenou osobnej starostlivosti u otca sa zabezpečí najlepší záujem detí tak ako to predpokladá čl. 5 Zákona o rodine, pretože otec je schopný zabezpečiť dobrú úroveň starostlivosti, aj bezpečie a stabilitu prostredia, pričom maloleté deti uvedené prostredie otca dobre poznajú, bolo dlhodobo takmer od narodenia ich domovom. Naproti tomu matka sa niekoľkokrát sťahovala a menila deťom i školu. Bránila im v rozvoji ich vzťahu s príbuznými, ktorý otca pri výchove maloletých detí podporovali a aj budú podporovať. Podporu rozvoja ich schopností ako po morálnej, tak po materiálnej stránke hodnotí súd za významnú, ale prioritne ako určujúcu skutočnosť, že otec neohrozuje ďalší duševný a telesný vývoj detí, ich miluje a uprednostní ich záujem pred vlastným, čo preukázal i tým, že prejavuje zodpovednosť za ich ďalší vývoj napriek nenávisnému postojovi detí k nemu, kedy by bolo z hľadiska pocitovanej frustrácie jednoduchšie „ponechať deti ich osudu“. Nemožno rešpektovať názor detí i keď matku milujú, stotožňujú sa, súcítia s ňou, pretože jej výchovné pôsobenie je predpokladom ich vlastného patologického duševného vývoja.

45. Okresný súd neakceptoval stanovisko komisára pre deti, ktorý nesúhlasil so zverením detí do otcovej starostlivosti a eventuálnu zmenu osobnej starostlivosti o ne navrhoval až po prepracovaní postojov detí a ich vzťahovej väzby k otcovi s uvedením, že psychoterapeutická podpora a pomoc deťom je zabezpečená vo výskumnom ústave detskej psychológie a psychopatológie počnúc 18.9.2019. Okresný súd mal za to, že matke poskytol dostatočný čas jednak uloženým výchovným opatrením, aj dohováraním v predchádzajúcom konaní, či prípadne sankciami vo vykonávacom konaní, aby začala spolupracovať pri sanácii vzťahu detí s otcom, ktorého degradáciu pripustila a podporovala. Matka ale nie je ochotná a zrejme (vzhľadom na svoju poruchu) nie je toho ani reálne schopná. Pokiaľ by deti zostali v jej starostlivosti, nikdy by k žiadnej zmene v ich vzťahu s otcom nedošlo. Matka to nikdy nedopustí, pretože by to vnímala ako prehru. Preto sa aj snaží zabezpečiť okrem právneho zástupcu aj ingerenciu iných subjektov v konaní, len aby zvrátila rozhodnutie súdu alebo jeho výkon. O tom, že nemá matka žiadnu snahu svedčí aj okolnosť, že po ukončení výchovného opatrenia neumožnila otcovi žiaden styk s maloletými. I z listu sudcom odvolacieho súdu (odkaz súdu na č. I. 55 spisu) vyplýva a je potvrdené stanovisko znalkyne a psychologičky Mgr. Švrlovej, že samotná paranoja ako taká vzdoruje zmene a od matky nie je možné očakávať zmenu postoja. Aj okresný prokurátor vo svojom stanovisku prezentoval, že pokiaľ nedôjde k zmene výchovného prostredia, žiaden pokrok vo vzťahu s otcom nenastane, podčiarkol pritom, že už nejde o to, či budú alebo nebudú deti v starostlivosti otca, ale že dlhodobý vplyv matky negatívne na deti pôsobí. Vzhľadom na predpokladaný problematický výkon rozhodnutia okresný prokurátor alternatívne navrhol dať deti do zariadenia na účel diagnostiky.

46. Okresný súd si uvedomoval, že vzhľadom na hĺbku psychického tlaku, ktorý matka dosiaľ vytvárala na deti je vysoký predpoklad, že zmenu výchovného prostredia dobrovoľne neprijmú a bude spojená s emočnými reakciami vyžadujúcimi odbornú pomoc. Na námietky ohľadne faktickej vykonateľnosti uvedeného rozhodnutia predostreté zo strany subjektov zúčastnených na konaní, najmä komisára pre deti, súd reaguje v tom smere, že uvedené nemôže vplyvať na rozhodnutie súdu - jednoznačne musí byť chránený záujem detí. Negatívne pôsobenie matky na deti je nutné bezodkladne ukončiť, pretože pokiaľ budú deti v jej v starostlivosti, táto nebude ochotná nijakým spôsobom sa podieľať na vyriešení situácie v prospech detí/podrobiť sa liečbe, keďže zneužíva svoje dominantné postavenie ako preferovaného rodiča a uprednostňuje svoj záujem. Je povinnosťou súdu, prípadne aj v súčinnosti s inými orgánmi štátu, výkon rozhodnutia zabezpečiť a tento aj bude zabezpečený tak ako je tomu aj v iných prípadoch

(napr. pri odnímaní detí do centier pre deti a rodiny v prípade iného zlyhania rodičov). Rovnako súd nemôže byť/nie je ovplyvnený ani prizývaním iných subjektov do konania, ktorými sa matka snaží odvrátiť rozhodovanie súdu alebo výkon týchto rozhodnutí. V neposlednom rade pristúpil k zmene osobnej starostlivosti nielen z dôvodu splnenia podmienok stanovených v § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ale najmä preto, že aktuálna výchova matky je pre vývoj detí nebezpečná. Poznamenal, že veľmi podrobne, dôkladne a rozsiahlo skúmal, či existujú legitímne dôvody na kritiku alebo strach maloletých detí z otca, či je otec páchatelom domáceho násillia, pričom je preukázaný záver, že nenávisť a odpor detí je bezdôvodný.

47. Okresný súd neakceptoval návrh okresného prokurátora na umiestnenie detí do diagnostického centra za účelom diagnostiky a odbornej pomoci, mal za to, že vo fáze rozhodovania vo veci nie je diagnostika u detí potrebná, výchovný problém bol v rámci vykonaného dokazovania riadne zistený aj popísaný. V prípade, ak maloleté deti nebudú schopné uniesť zmenu výchovného prostredia, súd ponecháva zodpovednosť na otcovi, ktorému deti zveril do starostlivosti, aby im zabezpečil potrebnú adekvátnu, prípadne i akútnu pomoc a starostlivosť (psychologickú, psychiatrickú) podľa ich aktuálneho psychického stavu a potrieb.

48. V prípade, že maloleté deti sa ocitnú v starostlivosti otca, je nutné podľa názoru okresného súdu na určitú dobu eliminovať vplyv matky, aby sa deti nedostávali do neustáleho konfliktu; v prípade vedenej terapie či po prípadných odborných intervenciách a čiastkových úspechoch by mohol byť celý adaptačný proces vrátený práve vplyvom matky, ktorá bude lipnúť na svojich rigidných postojoch (čo je tiež prejavom jej poruchy). Z uvedeného dôvodu obmedzil styk matky s maloletými deťmi, aby sa uskutočnil iba za prítomnosti odborne zdatných osôb, ktoré sú schopné zabrániť jej negatívne mu pôsobeniu na deti. Za vhodné subjekty schopné zvládnuť takýto náročný asistovaný styk súd považoval Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina a Výskumný ústav detskej psychológie a psychopatie VÚDPaP v Bratislave, ktorý zároveň poskytne rodine aj odbornú pomoc v rámci nariadeného výchovného opatrenia. Ustanovenie § 37 ods. 8 Zákona o rodine uloženie výchovného opatrenia umožňuje a súd ho považuje za nevyhnutné, na základe priebežných správ VÚDPaP zistí, či uložené výchovné opatrenie naplňa svoj účel. Pre úplnosť súd dodal, že nedá sa úplne odhadnúť reakcia matky, či bude za daných okolností ochotná/schopná podrobiť sa liečbe a asistovanému styku; v prípade jej kladného vývoja po odporúčaní odborníkov môže neskôr od obmedzenia styku upustiť.

49. Aj po zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca obaja rodičia naďalej zostanú v plnom rozsahu ich zákonnými zástupcami.

50. Okresný súd podrobne v bodoch 96 - 100 rozoberá procesný postup, ktorý si zvolil v súvislosti s uskutočnením jednotlivých pojednávaní dňa 5.10.2017, dňa 3.6.2019. Vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania aj viacerými znaleckými posudkami, vyjadreniami iných odborníkov, akékoľvek ďalšie znalecké dokazovanie považoval za nadbytočné. K prípadnej výtke odvolacieho súdu, že rozsudok je príliš podrobný, okresný súd poznamenal, že predmetný rozsudok bude podkladom pre zabezpečenie asistovaného styku matky s deťmi, aj výchovného opatrenia a je nutné, aby zúčastnené subjekty boli dôkladne oboznámené s vykonaným dokazovaním keďže sa jeho priebehu nezúčastnili a nemali prístup ku spisovému materiálu.

51. Pri posudzovaní vyživovacej povinnosti matky okresný súd aplikáciou § 62 Zákona o rodine za určujúce považoval možnosti a schopnosti povinného rodiča a odôvodnené potreby maloletých detí. Zisťoval z pohľadu ust. § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine či a ako sa zmenili pomery v možnostiach a schopnostiach rodičov a v odôvodnených potrebách maloletých detí od doby pôvodnej súdnej úpravy - rozsudku OS Žilina 37P/41/2016 zo dňa 16.1.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/2/2017-244 zo dňa 27.6.2017. Zmenu v majetkových pomeroch rodičov nezistil, ako v dobe pôvodnej úpravy boli bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu táto majetková situácia pretrváva, pretože ku dňu rozhodovania bezpodielové spoluvlastníctvo nevysporiadali. Z verejne dostupných zdrojov zistil, že otec naďalej pôsobí v spoločnosti MaS technik, s.r.o. (ako konateľ aj ako zamestnanec), táto dosiahla v roku 2018 výsledok hospodárenia (zisk) vo výške 129.561,- eur, nadobudla majetok v hodnote 2.902.943,- eur pri záväzkoch v sume 1.978.995,- eur a celkový obrat spoločnosti predstavoval 2.543.436,- eur. V čase posledného rozhodovania matka bola poberateľkou dávok v nezamestnanosti v priemernej mesačnej sume 265,- eur. Počas tohto konania bola dlhodobo práceneschopná od 12.6.2017 do 31.5.2018. Zamestnala sa, ale opätovne bola práceneschopná od 16.7.2018 do 3.9.2018 a poberala

dávku vo výške 8,36 eur za deň. Počas obdobia 6/2018 - 8/2018 dosiahla zo zamestnania celkový hrubý príjem 1.295,- eur. Matke bol tiež priznaný invalidný dôchodok počnúc 1.6.2018 vo výške 150,80 eur, podľa posudku miera poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovala 45 %; tento dôchodok jej bol neskôr odobraný. V nasledovných mesiacoch roku 2018 matka bola zamestnaná len na dohodu o pracovnej činnosti. V novembri 2018 sa zamestnala ako pracovná sila v kuchyni s hrubým príjmom 505,- eur. Od 1.3.2019 sa zamestnala v Centre účelových zariadení a za 3 - 4/2019 dosiahla celkový hrubý príjem 1.152,- eur, čomu zodpovedá priemerný čistý príjem zo zamestnania 467,- eur.

52. V dobe pôvodnej úpravy výživného náklady detí boli ustálené v priemernej mesačnej sume 250 eur na každé z nich, tie sa medzičasom - za dva roky mohli zvýšiť v dôsledku prirodzeného rastu detí a infláciu cca o 10%. Do bežných výdajov detí súd nezaradil výdaje na dovolenky, športovú činnosť (napr. lyžovanie), prípadne na výlety a kultúru, tieto ich výdaje bude zabezpečovať otec, ktorého príjmová úroveň je lepšia ako u matky. Pri dvoch vyživovaných deťoch rozsah celkovej vyživovacej povinnosti mal byť určený medzi 20 - 30 % z príjmu, čo v súdenom prípade je medzi 90,- eur - 135,- eur mesačne na obe deti. Výživné na deti od matky súd napokon určil na spodnej hranici v celkovej výške 90 eur mesačne, túto primerane zodpovedajúce odôvodneným potrebám mal. detí rozdelil, v prospech mal. M. v sume 50 eur a v prospech mal. Z. v sume 40 eur. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti matky zohľadnil, že hoc je spoluvlastníčkou nehnuteľnosti na bývanie, túto neužíva, keďže s otcom detí BSM nevyporiadali, matka inú primeranú nehnuteľnosť neužíva, bývanie si zabezpečuje v prenajatom byte.

53. Keďže došlo k zmene rozsudkov týkajúcich sa výživného a úpravy rodičovských práv a povinností, uvedené okresný súd vymedzil aj vo výroku rozsudku.

54. Na úhrade trov znalečného - vo výške 1.479,44 eur participáciu otca ustálil súd v rozsahu 20 % čomu zodpovedá už ním zaplatená záloha 300 eur a participáciu matky určil v rozsahu 80 % čomu zodpovedá jej povinnosť sumu 1.179,44 eur zaplatiť titulom trov štátu. Súd sa riadil úvahou pri ustálení miery zavinenia toho - ktorého rodiča na vzniku trov, v rámci nej vychádzal zo skutočnosti, že konanie o zmene osobnej starostlivosti, návrh znaleckého dokazovania inicioval otec niekoľko mesiacov po skončení predchádzajúceho konania, avšak gro zodpovednosti za vyvolanie, vedenie konania, za stav rodinných vzťahov nesie matka. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

55. Dopĺňacím rozsudkom návrh matky na uvoľnenie finančných prostriedkov zo sporiacich účtov maloletých detí súd zamietol, obdobne zamietol jej návrh na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti so súvisiacim právom výlučného zastupovania a spravovania majetku detí matkou. Zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti otca automaticky založilo zamietnutie návrhu matky v uvádzaných častiach. Poznamenal, že ani v prípade zamietnutia návrhu otca by nebol dôvod rozhodovať o zverení mal. detí iba do osobnej starostlivosti matky, keďže ich mala (doposiaľ) zverené do starostlivosti podľa rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 37P/41/2016-213 zo dňa 16.1.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/28/2017-244 zo dňa 27.6.2017. Čo sa týka zastupovania a správy majetku, tieto rodičovské práva a povinnosti nie sú viazané na osobnú starostlivosť toho-ktorého rodiča. Pokiaľ nenastanú okolnosti predvídané v ustanovení § 38 a § 39 Zákona o rodine, súd nemá dôvod zasahovať do rodičovských práv a povinností. Čo sa týka uvoľnenia finančných prostriedkov zo sporiacich účtov maloletých, okresný súd zdôraznil prioritný účel založenia sporenia, ktorým nie je spotrebný charakter, sporiaca zložka výživného, kde otec hradí 50,- eur mesačne na každé dieťa na osobitné účty maloletých detí, má slúžiť na zabezpečenie detí do budúca pri vstupe do dospelosti na kumuláciu ich majetku. Účelom sporiacej zložky výživného je vytvorenie finančnej rezervy a je ju možné použiť len na mimoriadne účely, ako napríklad vzdelávanie, svadba detí, prípadne neobvyklá, nadštandardná alebo nutná zdravotná starostlivosť (v prípade nutnosti operácie, drahejšej zdravotnej pomôcky alebo inej). Sporiacu zložku nemožno použiť na bežné potreby detí. Pokiaľ matka zdôvodnila uvoľnenie prostriedkov zo sporiacich účtov maloletých detí svojím zdravotným stavom, resp. práceneschopnosťou z dôvodu napadnutia zo strany otca, uvedená okolnosť tiež nemôže byť dôvodom na uvoľnenie finančných prostriedkov maloletých, pretože prípadné kompenzácie si matka môže nárokovať priamo voči otcovi, pokiaľ jeho zavinením prišla o príjem, prípadne by jej bola spôsobená škoda. Napokon nie je možné pristúpiť na uvoľnenie finančných prostriedkov z úspor maloletých ani z dôvodu pozastavenia výplaty rodinných prídavkov na maloleté deti, nakoľko uvedené bolo sankciou uloženou matke v konaní o výkon rozhodnutia vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 37Em/2/2017. Pre úplnosť súd dodal, že pokiaľ otec nemá uhradené výživné na základe rozsudku okresného súdu č. k. 37P/41/2016-213 zo dňa 16.1.2017

v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5CoP/28/2017-244 zo dňa 27.6.2017, je možné zameškané výživné vymáhať prostredníctvom súdneho exekútora, nie je ale možné ukladať takéto platenie otcovi súdnym rozhodnutím v tzv. nadchádzajúcom konaní. V neposlednom rade, keďže deti boli zverené otcovi, tento je schopný zabezpečiť tak bežné, ako aj mimoriadne výdavky maloletých.

56. Okresný súd zamietol aj návrh maloletého M. na zákaz styku s otcom, keďže v merite veci aj maloletý M. aj maloletá Z. boli zverení do osobnej starostlivosti otca. Súd napriek rozumovej vyspelosti maloletého M. poznamenal, že by bez pomoci inej osoby nebol schopný takýto návrh napísať a nebol podaný slobodne, bez vplyvu tretej osoby.

57. Proti rozsudku (vrátane dopĺňacieho) sa v zákonnej lehote odvolala matka. Domáha sa zrušenia rozsudku vo všetkých výrokoch a žiada vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

58. V úvode odvolania poukázala na to, že v súdnom spise sa nachádzali viaceré znalecké posudky s rozdielnymi odbornými závermi a za tejto situácie bolo povinnosťou súdu pre objektívne zistenie veci nevyhodnocovať odbornú otázku sám, ale prizvať znalecký ústav, ktorému by boli predložené všetky znalecké posudky a ktorý by ustálil poriešenie odborných otázok. Nie je pravdou, že by akýmkoľvek spôsobom bránila maloletým deťom Z. a M. v ich stretávaní sa s otcom. Ide o postoje detí, ktoré vyplynuli na základe negatívnych zážitkov, ktoré s otcom zažili. Odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu je podľa názoru matky v rozpore s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná, z vykonaného dokazovania je totiž zrejmé, že súd nepostupoval v prvom rade v záujme maloletých detí, nevenoval čo najvyššiu pozornosť ich vôli.

59. Matka vytyka nedostatočné zistenie skutkového stavu, ďalej, že súd neprípustne nadradil určité vykonané dôkazy nad ostatné, ho žiaden vykonaný dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Aj v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej sa súd obmedzil výlučne na všetko, čo je v jej neprospech, resp. vykonané dôkazy v jej neprospech a neobjektívne vyhodnotil. Hodnotí za neadekvátne, aby súd ňou predložený listinný dôkaz - znalecký posudok vyhotovený na jej žiadosť MUDr. Elenou Žigovou znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria označoval za „konkurenčný znalecký posudok“. Predložila znalecký posudok vypracovaný uznávanou znalkyňou z daného odvetvia a odboru, ktorá sa vyjadrila k podstatným odborným otázkam riešeným v konaní. V prípade rozdielnosti názorov znalcov bolo povinnosťou súdu prizvať do konania znalecký ústav, ktorý by objektívne vyhodnotil predmetné znalecké posudky a až následne by bolo možné ustáliť rozdielne odborné závery znalcov.

60. Neobjektívny postup voči nej preukazujú aj konštatácie súdu v bode 61 odôvodnenia rozhodnutia. Okolnosť, že v priebehu pojednávania podala na zákonnú sudkyňu sťažnosti (ako sa to uvádza v označenej časti rozhodnutia) nemôže byť predsa jedným z dôvodov, prečo súd nepochyboval o jej psychickej poruche. Je evidentné, že okresný súd povýšil vlastné pocity z titulu ňou uskutočňovaných jednotlivých krokov nad objektívne prejednanie veci, ktoré má byť v prvom rade v záujme maloletých detí. Rozhoduje sa o maloletých deťoch, ktoré sú aj jej, ide o tú najcitlivejšiu vec v jej a predpokladá, že aj v otcovom živote, preto nestranný súd musí vedieť vyhodnotiť aj takéto situácie.

61. Matka tvrdí, že okresný súd pod vplyvom vlastných súkromných postojov nesprávne vyhodnotil aj závery predloženého znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou MUDr. Denisou Meszárošovou, ktorá v znaleckom posudku č. 22/2019 zo dňa 3.3.2019 konštatovala, že ona/matka netrpí žiadnym psychickým ochorením, resp. psychickou poruchou, nie je závislá od žiadnych psychoaktívnych látok a nezistila v jej prípade žiadne sklony k agresivite či neypočítateľné reakcie. Dodáva, že znalkyňa mala pri vypracovaní posudku k dispozícii celú spisovú dokumentáciu konania č.k. KRP: 95/1 - VYS - ZA - 2018 (ide o trestnú vec v bezprostrednej príčinnej súvislosti s aktuálnym konaním), hodnotila jej reakcie a správanie za primerané a nediagnostikovala u nej paranoidný vývoj osobnosti. Táto znalkyňa uvádza presne opačné skutočnosti ohľadne jej psychického stavu oproti tomu/ tým skutočnostiam, ktoré uvádza okresný súd v odvolaní napadnutom rozsudku. Nemožno sa preto stotožniť s názorom okresného súdu uvedeným v bode 59 odôvodnenia, že pri znaleckom skúmaní sa znalkyňa zamerala najmä na trestnoprávne hľadisko. Už z položených otázok je zrejmé na aké otázky sa zamerala a bez ohľadu na prebiehajúce trestné alebo civilné konanie znalkyňa jednoducho hodnotila jej zdravotný stav z pohľadu psychiatra a to či trpí resp. netrpí psychickou poruchou, resp. iným psychickým ochorením. Uvedená konštatácia a zistenia znalca sú objektívne bez ohľadu na to, v akom konaní bol znalecký posudok

robený, pretože buď raz psychickou poruchou trpí, alebo nie. Podľa hodnotenia okresného súdu má uvedený „dôkaz“ z hľadiska hierarchie v civilnom konaní povahu listinného dôkazu, avšak s poukazom na čl. 15 ods.2 CSP žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu a povinnosťou súdu je vyhodnocovať jednotlivé dôkazy vo vzájomných súvislostiach a v prípade pochybnosti v odbornej otázke, v záujme objektivity veci prizvať znalecký ústav, ktorý ak je to potrebné odstráni rozdielnosť odborných názorov.

62. Matka nesúhlasí ani s hodnotením znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Elenou Žigovou znalkyňou z odvetvia psychiatria (č.23/2018 zo dňa 28.9.2018) súdom. Zdôrazňuje, že ide o renomovanú znalkyňu, ktorej odborný názor je uznávaný nielen širokou odbornou slovenskou verejnosťou, ale aj medzinárodnou. Znalkyňa okrem vlastného vyšetrenia mala k dispozícii všetky vypracované znalecké posudky, odborné vyjadrenia a iné listiny nachádzajúce sa v tomto súdnom spise, mala k dispozícii úplnú databázu ohľadom vecí, nie je preto namieste označovať posudok MUDr. Žigovej za neobjektívny len preto, že zadávateľkou posudku bola ona/matka. Opakuje, že pokiaľ mal súd prvej inštancie pochybnosti ohľadom záverov vyslovených touto znalkyňou, mal ju v prvom rade predvolať, k sporným otázkam vypočúť, následne pribrať do konania na posúdenie odbornej otázky znalecký ústav. Aj táto znalkyňa uviedla v posudku, že netrpí žiadnou poruchou osobnosti alebo iným psychickým ochorením, ktoré by malo vplyv na výchovu maloletých detí. Znalkyňa uvádza tiež, že názor detí nie je súdom dostatočne akceptovaný a ich vyjadrenia sú podceňované. Pokiaľ okresný súd uviedol v bode 42 na str. 18 odôvodnenia, že znalkyňa MUDr. Žigová pripustila, že osobnosť matky nesie isté anomálne črty, nevie skadiaľ súdanú informáciu čerpal, pretože sa znalkyňa v znaleckom posudku takto nevyjadřila. Aj uvedené konštatovanie okresného súdu robí ňou napádané rozhodnutie nepreskúmateľným.

63. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky (vrátane k jej odvolaniu proti dopĺňaciemu rozsudku) s poukazaním na rozsah vykonaného dokazovania, vyhodnotenie dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach okresným súdom zdôraznil riadne zistenie skutočného stavu vecí tak ako to vyplýva z ust. § 35 CMP. Podľa názoru otca je v rozpore s vykonanými dôkazmi matkou prezentované stanovisko v odvolaní, podľa ktorého súd nevzal vôbec do úvahy vyjadrenia detí, ktoré s ohľadom na ich vek a intelektuálnu vyspelosť dokážu svoj názor vyjadriť slobodne. Otec považuje za dôležité pripomenúť, že navonok prejavované názory maloletých detí, ktoré ho odmietajú sú dôsledkom pôsobenia matky na ne, deti preberajú opovrhujúci, odsudzujúci a odmietavý názor k nemu, ktorý si aj samotné dotvárajú - v tejto súvislosti okresný súd správne poukázal na závery znalkyne z odvetvia psychológie Mgr. Miroslavy Švrlovej, ktorá hodnotí matku z psychologického hľadiska ako osobnosť nezrelú, závislú, so sklonom k hysterickým prejavom a snahou o získanie sociálnej dominancie, s tendenciou javiť sa v lepšom svetle a nadsadzovať konfliktne situácie. Skutočnosť, že prejavované postoje maloletých detí, ktoré ho odmietajú sú ovplyvňované matkou vyplýva aj zo znaleckého posudku MUDr. Antona Puchoňa, znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria. S prihliadnutím na všetky vykonané dôkazy verbálne vyjadrenia mal. detí vo vzťahu k nemu nemožno považovať za prejav ich vlastnej slobodnej vôle, lebo takto sa vyjadřujú v dôsledku pôsobenia matky.

64. Ku znaleckému posudku MUDr. Eleny Žigovej súdom ustanovená znalkyňa Mgr. Miroslava Švrlová zaujala odborné stanovisko vo vyjadrení zo dňa 13.11.2018, obidve znalkyne dospeli k rovnakému záveru v tom, že matka mal. detí jedná pod výrazným napätím, reaguje obranami, ktoré sa prejavujú ako ostražitosť, nedôverčivosť, vzťahovačnosť a pod., ktoré podľa nálezu Mgr. Švrlovej nadobúdajú charakter paranoidnej symptomatiky a tiež v tom, že motiváciou matky, ktorá vytvára prekážky pre stretnutie otca s mal. deťmi je jej neschopnosť odpúšťať. Otec zotrváva na tom, že aj s prihliadnutím na vykonané dôkazy posudok MUDr. Žigovej nie je možné považovať za objektívny aj z dôvodu, že mal. Z. bola prítomná počas celého vyšetrenia matky znalkyňou, do ktorého ako to vyplýva zo znaleckého posudku MUDr. Žigovej sa aj zapojila. Aj znalkyňa MUDr. Žigová uznala, že mal. deti vytvárajú s matkou koalíciu, čo sa zhoduje s názorom Mgr. Švrlovej v znaleckom posudku. Napokon aj Krajský súd v Žiline v zrušujúcom rozhodnutí (v odseku 15 odôvodnenia) o odvolaní proti neodkladnému opatreniu OS Žilina č.k. 21P/214/2017-746 zo dňa 26.6.2019 konštatoval, že posudok MUDr. Žigovej je jednostranný a pracuje len s informáciami, ktoré znalkyňa získala od matky, pričom profesionalitu znalkyne a dôveryhodnosť posudku podľa názoru krajského súdu znižuje aj spôsob vyšetrenia matky, keď počas vyšetřovania bola dotazovaná na závažné skutočnosti v prítomnosti maloletého dieťaťa.

65. Znalecký posudok MUDr. Denisou Meszárošovou, znalkyňou z odvetvia psychiatrie bol vypracovaný/podaný v trestnom konaní vedenom proti matke maloletých, znalkyňa posudzovala osobnosť matky

z trestno-právneho hľadiska, predovšetkým sa zamerala na okolnosť, či v čase spáchania skutku z ktorého bola obvinená, mohla rozpoznať protiprávnosť svojho konania a či vedela a mohla toto svoje konanie ovládať, resp. jej ovládacie schopnosti boli znížené. Voči matke je vedené na Okresnom súde v Žiline trestné konanie pod sp.zn. 35 T 48/2019 na základe obžaloby podanej okresným prokurátorom pre marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona. Aj krajský súd v zrušujúcom uznesení o neodkladnom opatrení zdôraznil, že pri spracovaní posudku pre účely trestného konania znalkyňa MUDr. Denisa Meszárosová nepracovala s rozsiahlymi informáciami a dôkazmi, relevantnými v prejednávanej veci. S hodnotením znaleckých posudkov MUDr. Žigovej a MUDr. Meszárosovej okresným súdom sa stotožnil aj súd druhej inštancie vo veci neodkladného opatrenia, neobstojí tak námietka matky v odvolaní o nedostatku oprávnenia súdu prvej inštancie hodnotiť uvádzané posudky.

66. Otec sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi okresného súdu, ktoré vyjadril vo vzťahu k psychickej poruche matky mal detí aj v bode 61 odôvodnenia rozhodnutia aj na základe skúseností z pojednávanií vedených zákonnou sudkyňou, rovnako z konania o výkon rozhodnutia vedeného proti matke, v tejto súvislosti zdôrazňuje, že závery súdu o psychickej poruche matky majú prioritne oporu v znaleckom posudku Mgr. Švrlovej a MUDr. Puchoňa. Podľa otca nič neopravňuje matku, aby spochybňovala postup sudkyne s odkazom na skutočnosti uvedené v bode 61 a ani okolnosť, že matka podávala sťažnosti na zákonnú sudkyňu nijakým spôsobom neovplyvnili objektivitu sudkyne v rozhodovaní vo veci samej.

67. Podľa otca veľmi výrazne vystupuje do popredia fakt, že bezprostredne po právoplatnosti rozsudku súdu (14.2.2017) o schválení rodičovskej dohody o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, mu už matka styk s mal. deťmi odmietala a postupne až do súčasného obdobia v dôsledku jej psychickej poruchy nastala taká situácia, že deti sa k nemu správajú nevhodne, znevažujú jeho osobnosť, odmietajú s ním kontakt, používajú na jeho adresu dehonestujúce a ponižujúce výrazy a to všetko v dôsledku pôsobenia matky. Ak by sa on v dobe rozhodovania súdu o schválení rodičovskej dohody, alebo predtým sa správal voči maloletým deťom takým spôsobom, ktorý by odôvodňoval ich súčasné postoje k nemu na ktoré poukazuje súd v rozhodnutí (pretože po právoplatnom rozhodnutí súdu o schválení rodičovskej dohody už nemal možnosť byť s mal. deťmi bez prítomnosti matky a to ani počas niekoľkých stretnutí s nimi, ktoré mu matka v posledných obdobiach umožňuje) rozhodne by matka nepripustila vymedzený rozsah stretnutí tak ako bolo schválené súdom v rámci uzavretej rodičovskej dohody.

68. Okresný súd v bodoch 87 až 91 rozhodnutia jednoznačne zdôvodnil aj tú skutočnosť, prečo je potrebné zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti, dôsledne skúmal všetky znalkyňou navrhované alternatívy najúčinnnejšej terapeutickú možnosť a v žiadnom prípade nemôže obstať kritika vznášaná matkou smerujúca k spochybňovaniu ľudského prístupu súdu v danej veci. Práve naopak, ak nedôjde k zmene výchovného prostredia nemôže nastať žiadna zmena ani v prístupe mal. detí k nemu a dlhodobý vplyv matky negatívnym spôsobom pôsobí na deti čo je v zásadnom rozpore s ich záujmami. Okresný súd v tomto smere správne poukazuje na závery znaleckého posudku Mgr. Švrlovej a MUDr. Puchoňa, z nich vyplýva, že matka neustálou manipuláciou detí v nich živí nenávisť voči otcovi a svojou dekompenzovanou paranoidnou poruchou osobnosti na deti môže ohroziť ich zdravý vývoj v zmysle patoplastického pôsobenia vedúceho k neurotizácii a rozpadu ich rodinných a sociálnokultúrnych väzieb. Maloleté deti pod vplyvom pôsobenia matky vykazujú poruchy správania vo vzťahu k nemu ako otcovi, u detí dochádza neustále k výrazným prejavom nenávisť voči nemu, ktorej dávajú voľný priebeh a to za úplnej absencie pocitov viny, stratili schopnosť empatie a vzniká u nich riziko psychopatického vývinu osobnosti (poukazuje otec na str. 18 znaleckého posudku Mgr. Švrlovej). Ani výchovné opatrenie (navrhla znalkyňa Mgr. Švrlová v znaleckom posudku, v snahe vyhnúť sa drastickému riešeniu a okamžitému odobraní mal. detí zo starostlivosti matky, na ktoré sú deti nezdravo naviazané) nariadené súdom uznesením zo dňa 22.11.2018 nevedlo k zmene v postojoch matky (súd rozoberá v bodoch 70 až 77 odôvodnenia), uložené výchovné opatrenie (podrobenie sa odbornému poradenstvu) nevedlo ku komplexným výsledkom, deti naďalej záujem o vzťah s ním nemajú, degradujú jeho funkciu otca, odmietajú spoluprácu k zlepšeniu vzťahov, ponižujú ho pri každom stretnutí, teda bolo v celom rozsahu dôvodné, aby súd zmenil pôvodné rozhodnutie v otázke osobnej starostlivosti o ne.

69. Otec označuje za paradox, že matka detí po dobu takmer tri roky neumožňuje jeho stretnutia s nimi, za styk s deťmi nie je možné považovať niekoľkokrátové okamihy, kedy mu je umožnené zo strany matky za asistencie štátnych inštitúcií mal. detí „vzhliadnuť“. Matka mu vytyka, že nepozná každodenné

návyky, potreby, záľuby, kamarátov, zdravotnú dokumentáciu detí, hoc sa práve o takéto poznanie usiluje a vyvíja maximálne úsilie na to, aby mohol byť s deťmi v kontakte, za ktorým účelom musí absolvovať v rámci stretnutí s deťmi ich pohrdavé narážky na svoju osobu, výčitky za konania, ktorých sa voči nim nikdy nedopustil, neberúc do úvahy ani značné časové a finančné nároky, ktoré sú spojené s týmito viacmenej päťminútovými možnosťami stretnúť sa s mal. deťmi. Matka mu deti neodovzdala ani dňa 8.8.2019 napriek vykonateľnosti neodkladného opatrenia. Skutočnosti uvádzané matkou v odvolaní o pocitoch mal. detí po vydaní neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie sú vykonštruované, vymyslené, v zásadnom rozpore so skutočnosťou. Maloleté deti sú matkou viac ako dva roky ubezpečované, že keď sa budú správať tak ako to zodpovedá jej predstavám, zariadi, že k otcovi nikdy nepôjdu, takže ich pocity nemohli byť po vydaní neodkladného opatrenia takého rázu ako to matka uvádza v odvolaní.

70. Znalecký posudok MUDr. Terézie Rozenbergovej, ktorá posudok podala na základe požiadania Ing. I. Y. - komisárky pre deti (zadávateľ posudku bol Úrad komisára pre deti) je posudkom irelevantným, jednak nepatrí do odbornej spôsobilosti znalkyne v odbore psychiatria, gerontopsychiatria a toxikománia posudzovať klinickú psychológiu mal. detí a jednak aj z hľadiska posudzovania celého okruhu otázok ku ktorým sa znalkyňa v znaleckom posudku vyjadruje - čo sa týka fyzického, psychického stavu mal. detí, ich vzťahu k rodičom, zmeny v otázke zverenia tomu-ktorému z rodičov a v dopade zmeny na psychický a fyzický vývin. Pre otca je nepochopiteľné, že Úrad komisára pre deti vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom zadal vypracovanie znaleckého posudku pre posúdenie a zodpovedanie otázok týkajúcich sa mal. detí znalkyni, do odbornosti ktorej oblasť klinickej psychológie maloletých detí nepatrí. Pri výbere znalca a spracovaní posudkov pre súdne konanie bolo dôležité prizvať znalca, ktorý má v tejto oblasti skúsenosti a adekvátne znalecké oprávnenie, teda odborníka, ktorý sa orientuje v posudzovanej tematike, ktorou bola súdom ustanovená znalkyňa Mgr. Miroslava Švrlová, zo záverov ňou podaného znaleckého posudku súd správne pri rozhodovaní vychádzal.

71. V závere odvolania otec poznamenal, že matka sa odvolala voči všetkým výrokom rozsudku, odvolacie dôvody ale uvádza iba voči výroku, ktorým deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti, k ďalším výrokom absentujú odvolacie dôvody - čo podľa jeho názoru má viesť k odmietnutiu odvolania matky. Pokiaľ odvolací súd zastáva iný právny názor, navrhuje rozhodnutie okresného súdu vo všetkých výrokoch potvrdiť.

72. Úrad Komisára pre deti v písomnom vyjadrení sa stotožnil s odvolaním matky. Podľa jeho názoru predmetný rozsudok negatívne zasiahol do života detí, narušil integritu ich rodinného prostredia a absolútne poprel istoty, ktoré deti momentálne majú. V súdenom prípade musí najlepší záujem detí prevážiť nad záujmom rodiča. Súd pri rozhodovaní absolútne nezohľadnil niekoľkokrát prezentovanú vôľu detí žiť s matkou a nie s otcom, čo s ohľadom na ich vek, keď obidve sú dostatočne mentálne vyspelé a vedia jasne a zrozumiteľne prejať svoju vôľu, je súd povinný zohľadniť pri rozhodovaní. Aj s ohľadom na Dohovor o právach dieťaťa je vylúčené, aby rodič, v tomto prípade otec, nútil dieťa k plneniu povinnosti všetkými prostriedkami, ktoré navyše vo vzťahu k deťom spôsobujú traumy, neprispievajú a nezabezpečujú deťom istoty, na ktoré sú teraz zvyknuté a vytrhávajú ich z dôverného prostredia v ktorom sa cítia bezpečne. Súd v tomto prípade nezohľadnil ani znalecký posudok č. 23/2018 zo dňa 28.9.2018, v ktorom znalkyňa konštatuje, že názor detí nie je súdom dostatočne akceptovaný a ich vyjadrenia sú podceňované. Súhlasí s názorom matky, že súd dostatočne neodôvodnil prečo neakceptoval znalecké posudky, podľa ktorých matka netrpí psychickou poruchou a je spôsobilá riadne sa o deti starať a vytvárať im vhodné prostredie pre ich ďalší vývoj. Deti netrpia žiadnym nedostatkom, sú dobre vychovávané napriek všetkému čím si prešli a čo zažili pri rozvoze rodičov, napredujú v škole a sú výbornými žiakmi.

73. Podľa Komisárky pre deti, neboli vyčerpané všetky terapeutické možnosti s cieľom zabezpečiť postupné stretávanie sa otca s deťmi, ktoré boli doporučené aj v znaleckom posudku č. 12/2018 a až v prípade nespolupráce matky znalkyňa navrhuje možné sankcie, nariadenie programu pre dočasný pobyt detí v rediagnostickom zariadení, a ako poslednú alternatívu - ich zverenie do starostlivosti otca - a to podotýka, že len ako možnosť takéhoto postupu. Poukazuje aj na okruh zadaných otázok (ich uvádza vo vyjadrení) - na účely vypracovania znaleckého posudku objednaného u MUDr. Terézii Rosenbergovej. V predmetnom znaleckom posudku bolo konštatované, že rozhodnutie súdu vo vzťahu k deťom je traumatizujúce, deti sa cítia byť bezmocné a ohrozené a pociťujú zníženie ich ľudskej hodnoty na hodnotu veci, otca vnímajú absolútne negatívne, avšak nie na základe matkiných manipulácií, ale na základe osobných skúseností. Zmena školského prostredia ich bude aj naďalej dekompenzovať, odtrhnutie od matky im spôsobí depriváciu, ktorá bude tangovať po celý ich emocionálny a osobnostný

vývin a nie je potvrdená manipulácia zo strany matky, nakoľko deti sa takto správajú na základe správania otca.

74. Povinnosť súdu prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú spoločne nie je absolútna a porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavujú dôležitý faktor. Súd síce musí vyvíjať snahu, aby tejto spolupráci napomohol, ale jeho povinnosť použiť donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená, musí brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne musí prihliadať na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznávajú medzinárodné dohovory, ktorými je Slovenská republika viazaná. Právna úprava Slovenskej republiky neopravňuje rodiča, aby žiadal prijatie takých opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Použitie donucovacích opatrení za účelom výkonu práva styku je v tejto oblasti nežiaduce. Budú odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije - t.j. ak rodič aktívne bráni styku druhého rodiča s dieťaťom. Ak dieťa vyslovene styk odmieta (napr. v prípadoch ak je odmietanie rodiča dieťaťom zapríčinené správaním tohto rodiča) je použitie donucovacích opatrení kontraproduktívne práve z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom. Je úlohou súdu dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a rodiča a pri dosiahnutí takejto rovnováhy musí byť venovaná osobitná dôležitosť najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý vzhľadom na svoju povahu a závažnosť, môže a často krát aj preváži nad záujmom rodiča. Nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania a navrhuje, aby odvolací súd pojednávanie nariadil.

75. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení (na č. I. 1141 spisu) k odvolaniu matky iba stručne oznámil, že súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

76. Krajská prokuratúra Žilina v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky bola názoru, že okresný súd rozhodovanie vo veci vyvodil na základe rozsiahleho dokazovania v rámci ktorého podrobne skúmal, či sú dôvody na zmenu osobnej starostlivosti u maloletých detí a ktorý z rodičov dokáže poskytnúť deťom zdravšiu a stabilnejšiu výchovu. Zo záverov psychiatrického znaleckého posudku znalca MUDr. Antona Puchoňa jednoznačne vyplýva, že vplyv matky s jej dekompenzovanou Paranoidnou poruchou osobnosti na jej deti môže ohroziť ich zdravý vývoj v zmysle patoplastického pôsobenia vedúceho k neurotizácii a rozpadu ich rodinných a sociokultúrnych väzieb a zo záverov znalkyne z odboru psychológia, klinická psychológia detí a dospelých Mgr. Miroslavy Švrlovej vyplýva, že zdravšiu a stabilnejšiu výchovu v súčasnosti dokáže poskytnúť deťom ich otec. V podrobnostiach odkazuje Krajská prokuratúra na závery uvedených znaleckých posudkov, s ktorými korešponujú podľa jeho názoru aj ďalšie vykonané dôkazy, konkrétne správy psychologičky, ktorá s rodinou pracovala, výpovede svedkov S. V. a G. H. a v neposlednom rade aj skutočnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu súdneho konania (odkaz na stranu 27 rozsudku).

77. Pokiaľ sú v matkou predloženom znaleckom posudku MUDr. Eleny Žigovej odlišné závery od súdom ustanovených znalcov, uvedený znalecký posudok vypracovala znalkyňa len na základe skutočností a podkladov predložených matkou, bez preštudovania komplexného spisu a bez vyšetrenia druhej strany, t.j. otca. O objektívnosti uvedeného znaleckého posudku preto možno mať pochybnosti. Navyše, rozpory vzniknuté medzi posudkami súd odstránil jednak výsluchom znalcov na pojednávaní a jednak vypracovaním dodatku k posudku č. 47/2018 znalcom MUDr. Puchoňom, ktorý sa k vzniknutým rozporom podrobne vyjadril a zotrval na svojich predchádzajúcich záveroch. Pribratie znaleckého ústavu do konania tak ako požaduje matka maloletých detí v odvolaní sa preto javí ako nadbytočné.

78. Znalecký posudok MUDr. Terézie Rosenbergovej č. 17/2019 predložený k odvolaniu, bol vypracovaný len na základe dokumentácie predloženej z Úradu komisára pre deti (strana 2 posudku) bez preštudovania celého spisu a bez vypočutia otca, čo rovnako vzbudzuje pochybnosti o objektívnosti záverov prezentovaných v uvedenom posudku o to viac, že ako nosný uvádza znalkyňa posudok MUDr. Žigovej.

79. Podľa názoru Krajskej prokuratúry Žilina vykonanie ďalšieho dokazovania vo veci nie je potrebné a dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie dáva dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci. Okresný súd v odôvodnení rozsudku veľmi podrobne, precízne a vyčerpávajúco uviedol konkrétne okolnosti prípadu, poukázal na to, ktoré skutočnosti a dôkazy považoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci, ako vyhodnotil vykonané dôkazy a ako odstránil rozpory vzniknuté pri

dokazovaní. V súhrne odkazuje na písomné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu s ktorým sa stotožňuje a navrhuje jeho potvrdenie (v spojení s dopĺňacím rozsudkom).

80. Na požiadanie okresného súdu v štádiu odvolacieho konania doručilo svoje odborné vyjadrenie aj Centrum pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Žilina, v ňom reagovalo na niektoré časti odvolania matky. V súvislosti s vyjadrením matky k súdnoznaleckému posudku MUDr. Denisy Meszárošovej, ktorá u matky nediagnostikovala paranoidný vývoj v zmysle osobnej dekompenzácie rovnako ani v zmysle psychotickej dekompenzácie, ďalej k uvedeniu údajnej citácie matkou zo súdnoznaleckého posudku MUDr. Eleny Žigovej, ktorá mala pripustiť, že osobnosť matky nesie isté anomálne, prípadne abnormálne črty, a matka dedukuje aj na základe týchto informácií, cituje „ buď raz psychickou poruchou trpím, alebo nie“, - Centrum najmä upozorňuje na minimálne dva aspekty týchto vyšetrení. Prvý aspekt je časový, t.j. čo v čase vyšetrenia znalec zistil, pričom niekedy porucha nemusí značiť ochorenia v pravom slova zmysle, čiže všetky zistenia sú platné k času diagnostiky. Druhým aspektom je aspekt dynamiky, teda premenlivosť správania, variácia sily jednotlivých symptómov, čiže buď - alebo, je treba brať v kontexte času vzhľadom k vyšetreniu ku vnútornej dynamike vývinu jedinca. Všeobecne, ak je pochybnosť ohľadom stanovenia potenciálnej diagnózy (najmä vzhľadom k tomu fakt, že primárnou vzťahovou osobou je v prípade M. V. a Z. V. matka L. V.) je nevyhnutné pátrať dovedy, kým nie je uvedené jednoznačne vyvrátené, alebo potvrdené. Podľa názoru Centra a priori sa nedá súhlasiť s tvrdením znalkyne MUDr. Denisy Meszárošovej, kde sa vyjadruje k prezvereniu detí do starostlivosti otca v súvislosti so školským kolektívom (návrat detí do pôvodného školského kolektívu) v citácii podľa znal. posudku „ ani argument, že by šlo o pôvodný kolektív do ktorého by sa mali vrátiť nie je prijateľný, kolektív si v čase ich neprítomnosti už vytvoril vlastné nové pravidlá fungovania, rozdelil teritórium a postavenie jednotlivcov v ňom, deti by sa tam presadzovali ťažko „. Uvedená citácia by sa dala podľa Centra považovať za voľnú hypotézu znalkyne pokiaľ nezisťovala žiadne merateľné kritérium ohľadne uvedeného školského kolektívu (napr. sociometria), nebola s kolektívom v kontakte ani s ním inak nepracovala. Ba práve naopak, hypoteticky silnejšie znie tvrdenie (aj vzhľadom k vykonaným vyšetreniam oboch detí a ich hodnoteniu školskej úspešnosti v novej škole), že maloletý M. a maloletá Z. zvládli oveľa ťažší prechod v rámci školského kolektívu - príchod do úplne neznámeho/ neznámych kolektívov, navyše adaptačne dobre, s výbornými školskými výsledkami. Tým pádom by sa dalo tvrdiť (v rovine školy a školskej adaptácie), že príchod do „ starých“ kolektívov by nepochybne osobnostne zvládli (pretože zvládli ťažšiu sociálnu situáciu). Celková situácia je extrémne zložitá a ťažká, na jednej strane sú oprávnené záujmy detí, na druhej strane oprávnené záujmy otca a na strane tretej nehodno opomenúť ani to, že primárnou vzťahovou osobou pre obe deti je zatiaľ stále aktuálne matka.

81. Matka v písomnej reakcii na vyjadrenie Komisárky pre deti, kolízneho opatrovníka, Krajskej prokuratúry Žilina, Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Žilina zotrvala na dôvodoch svojho odvolania, ďalej aj na tom, aby odvolací súd rozhodol o veci po vytyčení pojednávania. Stotožnila sa s vyjadrením Komisárky pre deti, ktorá vystupuje v predmetnom konaní ako nezávislý a objektívny subjekt, háji najlepší záujem maloletých detí V. s ohľadom na Dohovor o právach dieťaťa, s poznáním veci, pretože má podľa jej názoru plne naštudovaný spis a je oboznámená aj s vykonaným dokazovaním.

82. S vyjadrením Krajskej prokuratúry Žilina nemôže súhlasiť, odkazuje preto na svoje odvolanie a v ňom uvedené skutkové okolnosti na ktorých trvá. Pokiaľ Krajská prokuratúra vyhodnocuje ňou predložený znalecký posudok vypracovaný MUDr. Elenou Žigovou, znalkyňa mala na vypracovanie posudku všetky materiály vychádzajúce z vykonaného dokazovania pred Okresným súdom Žilina sp.zn. 21P/214/2017, teda vychádzala z rovnako dostupných materiálov a dôkazov, ktoré mali k dispozícii znalci pribratí do veci a tohto konania súdom.

83. S vyjadrením Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Žilina zo dňa 30.9.2019 je možné z jej strany stotožniť v tom smere, že v rámci vykonaného dokazovania a stanovenia potencionalnej diagnózy na jej osobu je nevyhnutné „ pátrať „ dovedy, kým nie je uvedené jednoznačne vyvrátené, alebo potvrdené. Následne je potom podľa jej názoru neakceptovateľné, aby súd prvej inštancie vyhodnocoval akokoľvek „ jej diagnózu“, v tomto smere nie sú závery súdu prvej inštancie správne a nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu a ani realite.

84. Ku záverom znaleckého posudku MUDr. Denisy Meszárošovej sa vyjadrila v odvolaní, táto znalkyňa mala byť rozhodne vypočítaná v konaní pred súdom prvej inštancie s poukazom na závery v jej posudku. Zotráva na tom, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil.

85. Matka v písomnej reakcii k vyjadreniu otca k jej odvolaniu odkázala na dôvody svojho odvolania, uviedla, že na nich aj zotráva. Nesúhlasila s otcom, že prejavované odmietavé názory maloletých detí sú dôsledkom jej pôsobenia. Ako potvrdili aj znalci MUDr. Žigová a MUDr. Rosenbergová vo svojom posudku deti vyjadrili svoj názor. Od detí vo všeobecnosti sa cit a láska nedá vynucovať a pokiaľ deti otca odmietajú majú na to vážne dôvody, ktoré aj prezentovali pred okresným súdom, ich názor ale okresný súd nebral dostatočne v úvahu. Ku znaleckým posudkom, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise sa vyjadrila k nim dostatočne v odvolaní. Môže súhlasiť s argumentáciou otca, že MUDr. Meszárošová, znalkyňa z odvetvia psychiatrie vypracovala posudok v trestnom konaní. Avšak podľa jej názoru, či ide o trestné alebo civilné konanie, mohla sa znalkyňa jednoznačne vyjadriť, či trpí psychickou poruchou resp. iným psychickým ochorením alebo nie, k tomuto sa znalkyňa jednoznačne vyjadrila, že takýmto ochorením netrpí. Považuje to za podstatné, pretože je neakceptovateľné a aj nereálne, aby v civilnom konaní trpela psychickou poruchou a v trestnom konaní nie. Nesúhlasí s tvrdením otca, že ona trpí vážnou duševnou poruchou, uvedené z vykonaného dokazovania nevplyva. Otec uvádza vo svojom vyjadrení, že psychologické vyšetrenie (správa z neho) matky v špecializovanej ambulancii Mgr. H., PhD., nie je možné považovať za taký dôkaz ako je znalecký posudok znalcov. Ona je názoru, že jednotlivé dôkazy treba vyhodnocovať vo vzájomných súvislostiach s ostatnými vykonanými dôkazmi s poukazom na č. I. 15 ods. 2 CSP, žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Nie je jej jasné, odkiaľ otec berie informácie, že sa dlhodobo vyhyba úkonom v konaní, kde dala podnet pre podozrenie so spáchania trestného činu otcom, tieto vyjadrenia otca označuje za nepravdivé a zavádzajúce. Robí všetko pre to, aby vzťah ich detí sa s otcom zlepšil, v záujme toho sa uskutočnili aj mimosúdne rokovania za účasti právnych zástupcov. Sama si uvedomuje vážnosť situácie a rozhodne chce v záujme detí, aby sa ich vzťah k otcovi zmenil k lepšiemu. Aj v dôsledku skutočností cez ktoré musia prechádzať deti zabezpečila im pravidelné návštevy u psychológa, objektívneho nezávislého odborníka, ktorý s deťmi prechádza všetko, preto vôbec nie je na mieste označovať jej konanie ako neúprimné a účelové. V zmysle neodkladného opatrenia zo dňa 26.6.2019 sa aj správala a dohodla si s otcom deň a čas, kedy si má prísť vyzdvihnúť deti, snažila sa ich na túto situáciu pripraviť, pobalila ich veci, nezasahovala, súdne rozhodnutie nemarila, pokiaľ deti s otcom nešli, bolo to ich rozhodnutie, nie jej. Všetko je zachytené na videozázname, ktorý vyhotovoval úrad Komisárky pre deti, takže ňou tvrdené skutočnosti sú objektívne a zistiteľné. Otcovi, aj starým rodičom (otcovým rodičom) stretnutia umožňuje kedykoľvek ju o to požiadať, ktoré podotýka, sa uskutočňujú bez jej prítomnosti v podstate každý mesiac, naposledy v polovici mesiaca november 2019. Tak ako v odvolaní uviedla sa domáha zrušenia odvolaním napadnutých rozhodnutí a žiada vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

86. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“), po zistení, že odvolanie podal v zákonnej lehote na to oprávnený účastník, proti rozsudku ktorému je odvolanie prípustné, nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP, rozsudok okresného súdu vo výrokoch - o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca s oprávnením oboch rodičov deti zastupovať a spravovať ich majetok, o určení vyživovacej povinnosti matky, o obmedzenie styku matky na rozsah vymedzených stretnutí za súčinnosti odbornej asistencie, o určenej povinnosti matky zaplatiť trovy štátu ďalej vo všetkých výrokoch dopĺňacieho rozsudku podľa § 387 ods.1,2 CSP p o t v r d i l, vo výroku o uložení vymedzenej povinnosti rodičom a maloletým deťom podľa § 37 ods.2 písm. d) Zákona o rodine (výrok V.) a na tento výrok bezprostredne nadväzujúci výrok VI., ďalej výrok o trovách konania (XI) podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP z r u š i l a v rozsahu týchto zrušených výrokov vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a vo zvyšku (výrok VII, VIII, IX.) rozsudok okresného súdu z m e n i l podľa § 388 CSP.

87. Okresný súd vykonal podľa názoru odvolacieho súdu maximálne vyčerpávajúce dokazovanie pri riešení otázky zmeny osobnej starostlivosti o deti a s ňou súvisiacich rodičovských práv a povinností, z dokazovania zistený skutkový stav jednoznačne preukazuje že boli splnené aj v rovine právnej podmienky súdom aplikovaných hmotnoprávných ustanovení Zákona o rodine pre zmenu, zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca. V rovine procesnej - v dôkaznej fáze postupoval okresný súd v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku, proces/ konanie ako celok súd/sudkyňa viedla maximálne sústredene, s dôsledným poznaním pomerov

v rodine vyplývajúcej nielen z výsledkov dokazovania v tejto riešenej rodinno-právnej veci, ale aj z dokazovania z predchádzajúcich súdnych konaní. Všetky námietky procesného charakteru vznesené v priebehu konania účastníkmi okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, vyargumentoval a aj vyriešil v súlade s právom. Prijaté závery o nutnosti zmeny osobnej starostlivosti o deti okresný súd vyvodil z výsledkov dôsledne vykonaného dokazovania, opierajúc sa aj o odborné posudky, vyjadrenia, výsluchy v konaní ustanovených znalcov, ďalej odborníkov, ktorý v záujme sanácie rodinných vzťahov aktívnym prístupom pracovali, či už v procese nariadeného výchovného opatrenia, odbornej súčinnosti a pod. Rozsah vykonaného dokazovania okresným súdom preukazuje splnenie zákonných podmienok pre zmenu rodičovskej starostlivosti o deti ich zverením do osobnej starostlivosti otca, dokazovanie v predmetnej otázke okresný súd vykonal v maximálnom rozsahu a odvolací súd nevidel relevantný dôvod pre nariadenie odvolacieho pojednávania, dodáva zároveň, že pri posudzovaní odvolania matky vychádzal v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. So skutkovými, právnymi závermi ktoré viedli okresný súd k súhrnnému záveru o nutnosti zmeny osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti a k ich zvereniu do osobnej starostlivosti otca a k úprave bezprostredne súvisiacich rodičovských práv a povinností (čo do vyživovacej povinnosti matky, stretnutí matky s deťmi za odbornej asistencie) sa odvolací súd stotožňuje a podľa § 387 ods.2 CSP sa stotožňuje aj s písomným odôvodnením rozhodnutia na ktoré v tejto vymedzenej časti odkazuje a iba v záujme zdôraznenia a na podporu vecnej správnosti záverov okresného súdu a plniac aj svoju povinnosť vo vzťahu k odvolateľke odvolací súd zaujíma stanovisko k podstatným súvislostiam.

88. Je nesporné, že podľa pôvodnej právoplatnej súdnej úpravy (rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 37P/41/2016-213 zo dňa 16.1.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 5 CoP/28/2017-244 zo dňa 27.6.2017) maloleté deti na čas po rozvedení boli zverené do osobnej starostlivosti matky, rodičia právo otca stretávať sa s nimi vo vymedzenom rozsahu riešili dohodou, ich rodičovskú dohodu súd aj schválil (právoplatne 14.7.2017)

89. Rozhodnutie súdu o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom (v súdnej veci upravený právoplatným rozhodnutím súdu). Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi (vid' aj R 96/1967), čo v súdnej veci bolo preukázané, že zo strany matky úplne absentuje a matka túto úlohu rodiča vôbec nezvládla. Otec svoje stretnutia s deťmi upravené právoplatným rozhodnutím súdu, hoc sa o to aktívne a aj prípustnými právnymi prostriedkami uchádzal v trvaní minimálne 3 rokov, nerealizoval (okrem jedného stretnutia), matka mu vytvorila rôzne prekážky, aby stretnutia s deťmi realizovať nemohol, prípadne urobila všetko preto, aby otec rezignoval a stretnutí so svojimi deťmi sa vzdal a aj tie „ pokusy „ stretnutí otca s deťmi dokonca realizované za odbornej asistencie v priebehu súdneho konania (v rámci procesného priestoru vytvoreného súdom) prebiehali v atmosfére odmietavého postoja detí voči otcovi. Matka nemá záujem o rekonštruovanie, úpravu, vylepšenie vzťahového rámca detí a otca a perspektíva zmeny správania sa detí k otcovi pokiaľ budú pod vplyvom matky je vylúčená. Matka sa bráni tým, že odmietavý postoj detí k otcovi je dôsledkom ich negatívnych zážitkov ktoré s otcom zažili, avšak dokazovanie vylúčilo také správanie otca, ktoré by malo založiť odmietavý postoj detí voči nemu. Akýkoľvek záujem matky o obnovenie pozitívneho vzťahu detí k otcovi úplne absentuje. Matka opomína, že pokiaľ jej súd zveril na čas po rozvedení maloleté deti do osobnej starostlivosti a výchovy jej dal zároveň aj dôveru, že pre deti zabezpečí komplexnú výchovu, odvolací súd nepochybuje o tom, že matka svojim deťom zabezpečuje materiálne podmienky výchovy a ich aj ľubi, ale jej láska k nim nie je nezištná ale je egoistická, bezpochyby ich totiž svojim pravidelným vplyvom zaangažovala, vmanipulovala do riešenia „ vecí dospelých“ svojich manželských, partnerských, porozvodových, majetkových vzťahov s otcom, tým ovplyvnila aj mienku detí v negatívnom smere voči otcovi. Je prirodzené, ako to konštatoval aj okresný súd, že maloleté deti sa prirodzene naviazali na matku v zlomovej situácii rozpadu ich domova, chorobne sa na ňu nafihovali, sú od nej závislé, takýto ich obranný mechanizmus je prirodzený a akceptovateľný v rámci psychickej obrany a nemožno im ho klásť za vinu. Odvolací súd si dovoľuje poznamenať, že matka túto situáciu v živote detí zneužíva a iba vo svoj prospech usilujúc sa aj o to, aby vytvorila dojem, že „ iba ona je ten jediný správny a milujúci rodič „. Vedie maloleté deti k nenávisnému postoju k otcovi i k ďalším príbuzným, tento jej tlak na maloleté

deti neustále trvá. Napokon matka ani za pomoci odborníka nie je/ nebola schopná, ani ochotná zmeniť svoj postoj, takéto pôsobenie matky v zhode s názorom okresného súdu aj odvolací súd konštatuje, že nadobúda rozmer emočného týrania, trápenia detí, čo v záujme ich duševného a telesného vývoja je nutné riešiť vylúčením osobnej starostlivosti matky o ne. Neakceptovateľné správanie sa matky - účelové bránenie v styku otcovi je dôsledkom aj jej psychickej poruchy, súdom ustanovený znalec MUDr. Anton Puchoň z odvetvia psychiatrie v znaleckom posudku konštatoval okrem iného, že matka trpí paranoidnou poruchou osobnosti, čo sa u nej prejavuje progredujúcim paranoidným vývojom s fanatickou nenávisťou voči otcovi mal. detí a nepriateľskými postojmi voči každému, s kým má otec korektný vzťah, neustálou manipuláciou svojich detí živí nenávisť voči otcovi a ich následný agresívny a nenávisťný prejav voči nemu budí dojem, že počas celého obdobia spoločného života boli aj oni otcom iba týrané a nezažili žiaden pozitívny okamih, deti podvedome prijímajú a preberajú negatívny a nenávisťný postoj matky, v dôsledku tejto poruchy osobnosti matka ohrozuje zdravý vývoj maloletých. Podľa znalkyne z odvetvia psychológie Mgr. Miroslavy Švrlovej matka svoje paranoidné reagovanie prenáša aj na deti, tie postupne preberajú opovrhujúci, odsudzujúci a odmietavý názor k otcovi, ktorý akoby miestami samotné dotvárali, otec je vnímaný ako zlý, nebezpečný nenávidený ako pôvodca problémov detí, takýto postupný patologický vývoj vzťahu k osobe otca je označovaný ako syndróm zavrnutia rodiča s jeho príznakmi ako prejav silnej nenávisti detí k otcovi.

90. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upraveným na základe právoplatného rozhodnutia súdu, súd má oprávnenie vyvodiť aj zodpovedajúce konzekvencie v medziach zákona, napr. podľa § 25 ods.4 Zákona o rodine dokonca aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Okresný súd sa riadil v súdnej veci v intenciách uvádzanej úpravy, podrobne a dôsledne skúmal aj motívy, dôvody rodiča/matky ktorá vychováva maloleté deti a ich má v osobnej starostlivosti, ktoré viedli k neumožňovaniu styku otcovi. Zámerne, účelové bránenie matkou svojim deťom stretávať sa so svojim otcom, byť súčasťou života aj tohto rodiča, aj za stavu, že je to dôsledok aj psychickej poruchy matky, je zásadným zásahom do práva detí mať oboch rodičov a do ich práva byť vychovávané obidvoma rodičmi, takému zásahu do práva detí nemožno poskytnúť právnu ochranu.

91. Odvolací súd nepochybuje ani o vysokej odbornej úrovni a kvalite znaleckých posudkov, stanovísk, vyjadrení súdom ustanovených znalcov MUDr. Puchoňa, Mgr. Švrlovej, o ktoré okresný súd svoje rozhodovanie oprel. Uvádzaní znalci vychádzali pri vypracovaní nimi podaných znaleckých posudkov z obsahu riadne preštudovaného komplexného spisového materiálu, ale aj z vyšetrovaní detí, rodičov, dôsledne vyargumentovali aj svoje odborné zistenia a zaujali objektívne odborné závery. Matka v odvolacej argumentácii podporovaná aj vo vyjadrení k jej odvolaniu Komisárom pre deti sa usiluje spochybňovať odborné závery znaleckého posudku MUDr. Puchoňa, Mgr. Švrlovej, odvolaním sa na závery znalkyň napr. MUDr. Žigovej, MUDr. Meszarosovej v ich znaleckom posudku tvrdiac, že na ne okresný súd neprihliadol. Práve naopak, okresný v dôvodoch rozhodnutia zaujal podrobné stanovisko k tomu, ako predmetné znalecké posudky hodnotil a aj zodpovedal, prečo ich závery za určujúce pri rozhodovaní si neosvojil. Krajský súd vykonanie tzv. kontrolného znaleckého dokazovania - ako sa toho dožaduje matka, podporovaná Úradom komisára pre deti považuje za nadbytočné a neúčelné, keďže v záveroch znaleckých posudkov súdom ustanovených znalcov boli zodpovedané komplexne, vyčerpávajúco a v rovine odbornej všetky významné a podstatné otázky pre rozhodovanie v merite veci. Pokiaľ matka zdôraznila v odvolaní, že pri rozhodovaní súd nevzal v úvahu vôľu a názor maloletých detí, je jednoznačné podľa názoru odvolacieho súdu, že prejavená vôľa a názor detí nie je výsledkom ich „slobody názoru“ ale je výsledkom dlhoročného, intenzívneho, manipulatívneho vplyvu matky na ne bez ohľadu na to, či to je / nie je dôsledkom jej psychickej poruchy

92. Okresnému súdu bolo odvolateľkou, aj Komisárom pre deti dôrazne vytknuté, že pri zmene osobnej starostlivosti o deti a ich zverení do starostlivosti otca si zvolil najmarkantnejšiu alternatívu, ktorú znalkyňa Mgr. Švrlová vo svojom znaleckom posudku navrhovala ako alternatívu poslednú v prípade, že nedôjde k sanácii rodinno-právneho vzťahu. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd vzhľadom na stav a výsledok dokazovania a v záujme ochrany detí pred ďalším emočným týraním matky si zvolil práve takú alternatívu akú mal. Ako vyplýva z obsahu spisu okresný súd už v priebehu konania v rámci uloženého výchovného opatrenia rodičom a maloletým deťom vytvoril/ umožnil relevantný procesný priestor pre asistované stretnutia otca a detí pod odborným pôsobením v záujme sanácie vzťahov, ako bolo preukázané bez účinku, korektný prístup a spolupráca zo strany matky totiž absentovala. Za stavu, že boli splnené podmienky pre odňatie detí zo starostlivosti matky, správne okresný súd dal

pred zverením detí napr. do ústavnej výchovy, do náhradnej rodinnej starostlivosti inej osobe prednosť osobnej starostlivosti otca o deti, ktorý o svoje deti s úprimným záujmom sa dlhé roky uchádza, má ich rád, je dobrým otcom, deti sa nikdy nevzdal, práve naopak mu záleží na tom, aby v budúcnosti mohli viesť a založiť kvalitný život dospelého človeka, navyše otec má vytvorené všetky podmienky pre starostlivosť o ne. Hoc matka v odvolacom konaní argumentuje, že stretnutia otcovi umožňuje, aj umožnila - aj v štádiu odvolacieho konania takéto konanie matky otec nepotvrdil a nepotvrdili to ani ďalšie zúčastnené subjekty. Zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti s ich zverením do osobnej starostlivosti otca podporila vo vyjadrení k odvolaniu matky aj Krajská prokuratúra, jej vyjadrenie v prospech odvolania matky ani v jednej časti nesmeroval.

93. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj vo výroku o oprávnení oboch rodičov svoje maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Rozhodovanie o povinnosti matky prispievať na výživu maloletého M. sumou 50,- eur mesačne a na výživu maloletej Z. sumou 40,- eur mesačne zohľadňuje reálne možnosti a schopnosti, úroveň života matky a pokiaľ ide o zabezpečenie rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí otec má materiálne podmienky vytvorené na to, aby zo svojho príjmu uhradzoval náklady detí ako na bežné aj na zvýšené potreby vo vyššom rozsahu ako matka.

94. Za dôvodný a opodstatnený hodnotí odvolací súd rozhodnutie súdu v otázke úpravy styku /stretnutí matky s maloletými deťmi obmedzením iba v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina, a to v pravidelných intervaloch minimálne dvakrát mesačne v rozsahu a podľa pokynov tam pracujúceho psychológa. Odborná asistencia pri priebehu jednotlivých stretnutí matky s maloletými deťmi v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina je opodstatnená. Stretnutia detí s matkou sa uskutočnia na neutrálnej pôde blízko k bydlisku detí u otca a je záruka, že odbornou intervenciou, usmerňovaním, minimalizáciou vytvorenia možnosti matky pokračovať v negatívnom ovplyvňovaní a smerovaní detí voči svojmu otcovi, stretnutia matky s deťmi naplnia svoj účel. Stretnutia matky v takomto obmedzenom rozsahu a iba v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Žilina v rámci adaptačnej fázy v pravidelných intervaloch minimálne dvakrát mesačne v rozsahu a podľa pokynov tam pracujúceho psychológa hodnotí a považuje odvolací súd za postačujúce.

95. Obdobne za vecne správne hodnotí rozhodovanie okresného súdu o uloženej povinnosti matke nahradiť trovy konania štátu titulom znaleckej odmeny za znalecké dokazovanie, v tomto smere si jeho závery osvojuje.

96. Zamietnutie návrhov matky, návrhu maloletého M. v dopĺňacom rozsudku (vo všetkých výrokoch I., II., III.) okresný súd vyčerpávajúco odôvodnil ako v rovine skutkovej tak aj právnej a k nim už ani krajský súd nemá čo dodať.

97. Odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o uloženej povinnosti rodičom a maloletým deťom podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine podrobiť sa odbornému poradenstvu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave a o uloženej povinnosti Výskumnému ústavu detskej psychológie a psychopatológie so sídlom v Bratislave predložiť súdu priebežne správy o jednotlivých stretnutiach poradenstva vždy po uplynutí 3 mesiacov od uloženia výchovného opatrenia a v rozsahu týchto zrušených výrokov vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tejto časti rozhodovania odvolací súd považuje za prioritnú voľbu vhodnej formy odbornej terapie, odborného poradenstva iba pre matku v záujme nápravy jej výchovného pôsobenia na deti so zameraním na obnovenie a budovanie korektného rodičovského vzťahu k deťom a k ich otcovi. Preto bude nutné, aby okresný súd preveril a zistil aká vhodná forma a v ktorom špecializovanom zariadení, na akú dlhú dobu bude vo vzťahu iba k matke najoptimálnejšia. U maloletých detí odborné poradenstvo, odborná asistencia bude realizovaná počas ich stretnutí s matkou v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Žiline za účasti tam pracujúceho psychológa, navyše odvolací súd zohľadnil tú skutočnosť, aby deti neboli vystavené nepriaznivému dochádzaniu na jednotlivé sedenia odbornej terapie do Bratislavy a neboli vytrhnuté z procesu privykávania si k rodinnému prostrediu u otca. Tu odvolací súd poznamenáva, že absolvovanie odbornej terapie uložením výchovného opatrenia rodičom a deťom úplne nevyklučuje, preto ak v štádiu po vrátení veci okresný súd zistí, že takáto forma vo výchovnom procese detí bude nutná, preverí, či je možné v okrese Žilina, prípadne v blízkosti bydliska otca vhodnú odbornú terapiu v špecializovanom zariadení absolvovať.

98. Čiastočné zrušenie rozsudku okresného súdu (vo vymedzených výrokoch) zároveň viedol k zrušeniu rozsudku aj v bezprostredne súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, okresný súd v novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

99. Pozmeňujúce výroky (VII.,VIII, IX.) sa bezprostredne viazali k potvrdzujúcim výrokom.

100. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.